

Compendiu de audit

Răspunsul la pandemia de COVID-19

Rapoarte de audit publicate în perioada
iunie-decembrie 2020

Comitetul de contact al instituțiilor supreme de audit din Uniunea Europeană constituie un forum pentru discutarea și abordarea problemelor legate de auditul public în UE. Prin intensificarea dialogului și a cooperării între membrii săi, comitetul contribuie la creșterea eficacității auditului extern al politicilor și programelor UE. De asemenea, acesta contribuie la consolidarea răspunderii de gestiune, la îmbunătățirea gestiunii financiare a UE și la consolidarea bunei guvernance, în beneficiul tuturor cetățenilor UE.

Contact: www.contactcommittee.eu

© Uniunea Europeană, 2021.

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Sursa: Comitetul de contact al instituțiilor supreme de audit din Uniunea Europeană.

	Pagina
Cuvânt-înainte	6
Sinteză	8
Introducere	10
PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre	13
Trei valuri care au bulversat practic toate aspectele vieții de zi cu zi	13
Primul val al unei crize multidimensionale	16
De la o vară a speranței la al doilea val	20
De la speranțele legate de vaccin la al treilea val	22
Impactul asupra anumitor domenii de politică, în grafice	24
Imaginea 1: Impactul asupra sănătății publice	25
Imaginea 2: Impactul asupra economiei	26
Imaginea 3: Impactul asupra pieței muncii	27
Imaginea 4: Impactul asupra gospodăriilor și a persoanelor	28
Imaginea 5: Impactul asupra finanțelor publice	29
Conturarea răspunsului la pandemia de COVID-19	30
Sănătatea publică	30
Economia și finanțele publice	36
Alte domenii	44
PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit	46
Domeniul prioritar: Sănătatea publică	48
Sistemul național de sănătate	49
Portugalia – <i>Tribunal de Contas</i>	49
Asigurările obligatorii de sănătate	52
Germania – <i>Bundesrechnungshof</i>	52

Achiziții publice	55
Belgia – <i>Rekenhof</i>	55
Cipru – <i>Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας</i>	57
Inventarul de echipamente medicale	60
Slovenia – <i>Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky</i>	60
Informarea publicului	63
Letonia – <i>Valsts kontrole</i>	63
Domeniul prioritar: digitalizarea	66
Sistemul de educație	67
Letonia – <i>Valsts kontrole</i>	67
Administrația guvernamentală	70
Țările de Jos – <i>Algemene Rekenkamer</i>	70
Domeniul prioritar: Răspunsul socioeconomic	73
Întreprinderile	74
Țările de Jos – <i>Algemene Rekenkamer</i>	74
Schemele de suspendare temporară a contractului individual de muncă	77
Letonia – <i>Valsts kontrole</i>	77
Gestionarea situațiilor de criză și de urgență	80
Lituania – <i>Valstybės kontrolė</i>	80
Răspunsul economic al UE	83
Uniunea Europeană – <i>Curtea de Conturi Europeană</i>	83
Domeniul prioritar: Finanțele publice și riscurile asociate	87
Finanțele publice și riscurile asociate	88
Țările de Jos – <i>Algemene Rekenkamer</i>	88
Suedia – <i>Riksrevisionen</i>	91
Riscuri asociate execuției bugetare	93
Portugalia – <i>Tribunal de Contas</i>	93
Domeniul prioritar: Răspunsul general de la diferite niveluri ale administrației	95
Toate nivelurile administrației	96
România – <i>Curtea de Conturi a României</i>	96

Cuprins

5

Administrația locală	100
Portugalia – <i>Tribunal de Contas</i>	100
Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE	103
Acronime	111
Glosar	113

Cuvânt-înainte

2020 a fost un an cel puțin ieșit din comun. Pandemia globală de COVID-19 a generat o criză sanitară și economică fără precedent. Printre numeroasele sale efecte, criza a afectat considerabil activitatea instituțiilor supreme de audit (ISA) din întreaga lume, iar instituțiile care sunt membre ale Comitetului de contact nu au făcut excepție. Instituțiile supreme de audit din UE au reacționat rapid la criză și au decis să aloce resurse substanțiale – atât imediat, cât și în anii următori – pentru evaluarea și auditarea răspunsului la pandemia de COVID-19. Acest compendiu de audit oferă o prezentare generală a publicațiilor relevante ale instituțiilor supreme de audit lansate în 2020 și astfel reflectă răspunsul imediat la criză al instituțiilor supreme de audit din UE.

De asemenea, compendiul este rezultatul primului *EU Network Audit* (audit al rețelei UE), o nouă formă de cooperare în materie de audit între instituțiile supreme de audit, care se axează pe domenii de politică selectate strategic sau pe evenimente excepționale care au sau care este foarte probabil să aibă un impact semnificativ asupra societăților noastre.

Tipul tradițional de cooperare internațională în materie de audit este auditul paralel, care necesită abordări în materie de audit foarte bine armonizate. Marele avantaj al *EU Network Audit* constă în faptul că acesta permite o coordonare mai flexibilă între participanți, ceea ce înseamnă că aceștia, la rândul lor, se pot concentra mai bine pe situațiile și nevoile (naționale) specifice. Având în vedere perturbările pe care le-a provocat și impactul său previzibil pe termen mediu și lung asupra UE și asupra statelor sale membre, pandemia este, fără îndoială, o temă foarte potrivită pentru acest nou tip de cooperare.

În opinia noastră, acest proiect-pilot a beneficiat mult de pe urma promovării pe scară mai largă a schimburilor profesionale pe tema noilor provocări generate de pandemie. De exemplu, la inițiativa instituțiilor supreme de audit din Finlanda și din Regatul Unit, Grupul de proiect privind COVID-19 al Organizației Europene a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI)¹ a dezvoltat numeroase activități pentru promovarea partajării de informații și a sprijinului reciproc privind idei, abordări și experiențe relevante în materie de audit.

Compendiul începe cu o introducere generală cu privire la pandemie și cu un rezumat al efectelor acesteia asupra statelor membre ale UE, inclusiv al răspunsurilor pe care

¹ [EUROSAI Project Group on Auditing the Response to the COVID-19 Pandemic \(Grupul de proiect al EUROSAI pentru auditarea răspunsului la pandemia de COVID-19\)](#).

le-a declanșat. Urmează o prezentare generală a activității de audit desfășurate și raportate în 2020 de 11 instituții supreme de audit din UE, în cinci domenii prioritare: sănătatea publică, digitalizarea, răspunsul socioeconomic, finanțele publice și riscurile asociate, precum și răspunsul general la diferite niveluri ale administrației publice.

Curtea speră ca activitatea și angajamentul său față de îmbunătățirea performanțelor autorităților publice și a răspunderii de gestiune la nivelul UE să contribuie la îmbunătățirea serviciilor publice oferite, în beneficiul tuturor cetățenilor UE.

Klaus-Heiner Lehne

Președintele Curții de Conturi Europene
Președintele Comitetului de contact

Sinteză

I Pandemia de COVID-19 este una dintre cele mai perturbatoare crize sanitare cunoscute vreodată, deoarece a avut un impact major asupra societății, a economiilor și a oamenilor de pretutindeni. Deși orice evaluare a impactului său asupra UE și asupra statelor membre poate fi doar – în cel mai bun caz – orientativă în această etapă, câteva aspecte ies totuși deja în evidență foarte clar:

- o caracterul multidimensional al crizei;
- o impactul său substanțial și perturbator asupra întregii UE;
- o impactul său asimetric asupra diferitelor state membre, dar și la nivel regional și chiar local, atât din punct de vedere temporal, cât și cantitativ sau calitativ.

II În majoritatea domeniilor care au fost grav afectate de pandemie, competențele UE sunt limitate. Această situație se explică, pe de o parte, prin faptul că UE nu are competențe exclusive în domeniul sănătății publice și, pe de altă parte, prin lipsa de pregătire și de consens inițial între statele membre cu privire la un răspuns comun. Având în vedere asimetria inițială a crizei și faptul că nu a existat o abordare coordonată la nivelul UE, administrațiile naționale și regionale au acționat independent atunci când au instituit măsuri de prevenire și de combatere, când au achiziționat echipamente individuale de protecție sau când au elaborat pachete de redresare și scheme de păstrare a locurilor de muncă pentru a atenua consecințele socioeconomice.

III Cu toate acestea, după un început dificil, UE și statele membre par să își fi îmbunătățit cooperarea, acționând într-o manieră mai complementară în vederea atenuării efectelor crizei. Cea mai bună dovadă în acest sens a fost acordul la care s-a ajuns cu privire la instrumentul de redresare *Next Generation EU*, cel mai mare și mai important care a existat vreodată, prin intermediul căruia UE încearcă să facă față într-un mod inedit provocărilor și consecințelor pe termen lung ale pandemiei.

IV Compendiul de față arată că instituțiile supreme de audit din statele membre și Curtea de Conturi Europeană au reacționat rapid la criza actuală și au desfășurat până în prezent numeroase activități de audit și de monitorizare. Pe lângă cele 48 de activități finalizate în 2020, peste alte 200 de activități de audit sunt programate sau se află încă în desfășurare și vor fi încheiate în 2021 sau în 2022.

V Compendiul conține rezumatele unui număr de 17 rapoarte publicate în 2020 de 11 instituții supreme de audit din UE², grupate în cinci domenii prioritare: sănătatea publică, digitalizarea, răspunsul socioeconomic, finanțele publice și riscurile asociate, precum și răspunsul general la diferitele niveluri ale administrației publice.

² Instituțiile supreme de audit din Belgia, Cipru, Germania, Letonia, Lituania, Portugalia, România, Slovacia, Suedia, Țările de Jos și Curtea de Conturi Europeană.

Introducere

1 Pandemia de COVID-19 este una dintre cele mai perturbatoare crize sanitare cunoscute vreodată, deoarece a avut un impact major asupra societății, a economiilor și a oamenilor de pretutindeni. Aceasta reprezintă o amenințare la adresa vieților cetățenilor UE și, de asemenea, a împovărat și mai mult sistemele noastre de sănătate publică și a condus la o inversare bruscă a creșterii economice. Activitatea economică a încetinit rapid până la jumătatea anului 2020, generând o creștere accentuată a șomajului. În conformitate cu prioritățile inițiale stabilite de Consiliul European, măsurile adoptate de UE pentru atenuarea impactului pandemiei de COVID-19 s-au axat pe limitarea răspândirii virusului, pe asigurarea furnizării de echipamente medicale, pe sprijinirea cercetătorilor în vederea producerii rapide a unui vaccin și pe ajutorarea statelor membre să facă față dificultăților sociale și economice cu care se confruntă³.

2 Deoarece, printre alți factori, virusul s-a răspândit în țări diferite cu viteze diferite, pandemia a avut un impact asimetric în UE. Această situație, împreună cu absența unei abordări coordonate la nivelul UE la începutul pandemiei, a făcut ca guvernele naționale să adopte o gamă largă de măsuri și abordări diferite pentru a ține virusul sub control, pentru a proteja sistemele de sănătate publică și pe cetățeni. Strategiile de răspuns au inclus închiderea frontierelor, limitarea totală sau parțială a mișcării persoanelor și măsuri stricte în materie de igienă și de siguranță. Din punct de vedere socioeconomic, s-a oferit sprijin bugetar masiv pentru protejarea întreprinderilor, a gospodăriilor și a persoanelor aflate în situații de risc.

3 Totodată, statele membre au introdus măsuri pentru consolidarea finanțelor locale și regionale și au relaxat normele bugetare. În măsura posibilităților, guvernele naționale au anunțat, de asemenea, pachete de redresare pentru investiții care, cumulat, valorează deja mai mult decât cele adoptate ca răspuns la criza financiară din 2008⁴. Aceste investiții publice sunt menite să atenueze efectele negative ale măsurilor de limitare a mișcării persoanelor și să ofere un stimulent economic rapid

³ Consiliul European, *Concluzii formulate de președintele Consiliului European după videoconferința referitoare la COVID-19*, 10.3.2020.

⁴ Comisia Europeană, *Questions and answers: Communication on fiscal policy response to coronavirus pandemic*, 3.3.2021.

pentru a menține și, în unele domenii de politică, chiar pentru a îmbunătăți situația în raport cu perioada de dinainte de criză. Cea mai mare parte a cheltuielilor pentru redresare prioritizează sănătatea publică, digitalizarea, protecția socială și – uneori în general, alteori pentru a facilita tranziția verde – economia în sens mai larg.

4 Scopul acestei prezentări nu este să descrie toate aspectele genezei și răspândirii coronavirusului sau să abordeze în mod cuprinzător impactul acestuia asupra UE și asupra statelor membre, inclusiv răspunsul acestora⁵, ci mai degrabă să faciliteze înțelegerea contextului general și a condițiilor în care și-au desfășurat activitatea instituțiile supreme de audit. **PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre** se axează, așadar, pe impactul în anumite zone din UE și pe măsurile adoptate, în special la nivelul UE, pentru a face față provocărilor sanitare, socioeconomice și bugetare. În plus, știind că aproape orice evaluare a impactului poate fi doar, în cel mai bun caz, orientativă pentru moment, Curtea a creat o serie de grafice pentru a ilustra caracterul multidimensional al crizei, dar și impactul său substanțial, deși asimetric, asupra UE și asupra statelor sale membre. Întrucât măsurile naționale diferă în mare măsură de la un stat membru la altul și întrucât calitatea și cantitatea datelor disponibile nu permit o comparație relevantă, Curtea evidențiază doar câteva măsuri naționale în domeniile care au făcut obiectul auditurilor efectuate de diferite instituții supreme de audit.

5 În 2020, 11 instituții supreme de audit din UE⁶ au publicat 48 de rapoarte privind o gamă largă de măsuri adoptate la nivel național și supranațional ca răspuns la pandemia de COVID-19. **PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit** conține rezumatele a 17 dintre aceste rapoarte, grupate în cinci domenii prioritare. Fiecare rezumat prezintă contextul și motivele activității de audit, precum și o serie de constatări și concluzii principale. Pentru a menține compendiul la o lungime rezonabilă, fiecare instituție supremă de audit a furnizat detalii privind un singur raport per domeniu prioritar și cel mult trei rapoarte în total. **Anexa – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19**

⁵ Întrucât Compendiul de audit este o publicație digitală, iar subiectul evoluează în permanență, pentru lectură suplimentară, Curtea pune la dispoziție linkuri la cele mai relevante surse online pe care le-a consultat în timpul elaborării prezentei ediții. Informațiile accesibile prin intermediul acestor linkuri vor fi, cel mai probabil, actualizate în mod regulat.

⁶ Instituțiile supreme de audit din Belgia, Cipru, Germania, Letonia, Lituania, Portugalia, România, Slovacia, Suedia, Țările de Jos și Curtea de Conturi Europeană.

ale instituțiilor supreme de audit din UE conține o listă completă a tuturor publicațiilor relevante ale instituțiilor supreme de audit din anul 2020.

6 Compendiul de față arată că instituțiile supreme de audit din statele membre și Curtea de Conturi Europeană au reacționat rapid la criza actuală. De când pandemia a lovit continentul, acestea au desfășurat numeroase activități de audit și de monitorizare deosebit de relevante. Pe lângă activitățile finalizate în 2020, peste alte 200 de activități de audit sunt programate sau se află încă în desfășurare și vor fi încheiate în 2021 sau în 2022.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

Trei valuri care au bulversat practic toate aspectele vieții de zi cu zi

7 La sfârșitul anului 2019, autoritățile locale în domeniul sănătății din Wuhan (China) au raportat un grup de cazuri de pneumonie. Oamenii de știință au identificat cauza ca fiind un nou coronavirus, pe care l-au numit oficial „sindromul respirator acut sever coronavirus 2” (SARS-CoV-2). Pentru a evita confuzia cu virusul SARS inițial, care se răspândise anterior, în 2003, în China și în alte patru țări, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a numit noua boală „COVID-19”. Întrucât virusul se răspândește cu ușurință de la o persoană la alta, acesta a circulat rapid în întreaga lume. La 30 ianuarie 2020, OMS a declarat epidemia o „urgență de sănătate publică de amploare internațională”, recunoscând-o ulterior, la 11 martie 2020, ca fiind o pandemie. Oamenii de știință sunt de acord, în general, că COVID-19 se transmite mai ușor și are o rată a mortalității mai ridicată decât, de exemplu, alte virusuri SARS sau gripa sezonieră⁷.

8 Între martie 2020 și aprilie 2021, pandemia a lovit în trei valuri, provocând peste 30 de milioane de cazuri și 712 000 de decese doar în UE⁸ (a se vedea [Graficul 1: Impactul asupra sănătății publice](#)). În aprilie 2020, în perioada de apogeu a primului val, statele membre din vestul Europei au fost cele mai afectate. Totuși, al doilea și al treilea val (noiembrie 2020 și ianuarie 2021) au avut un impact mai mare asupra

⁷ OMS, *Coronavirus disease (COVID-19): Similarities and differences with influenza*, 17.3.2020.

⁸ ECDC, *COVID-19 situation update for the EU/EEA*, 26.5.2021.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

14

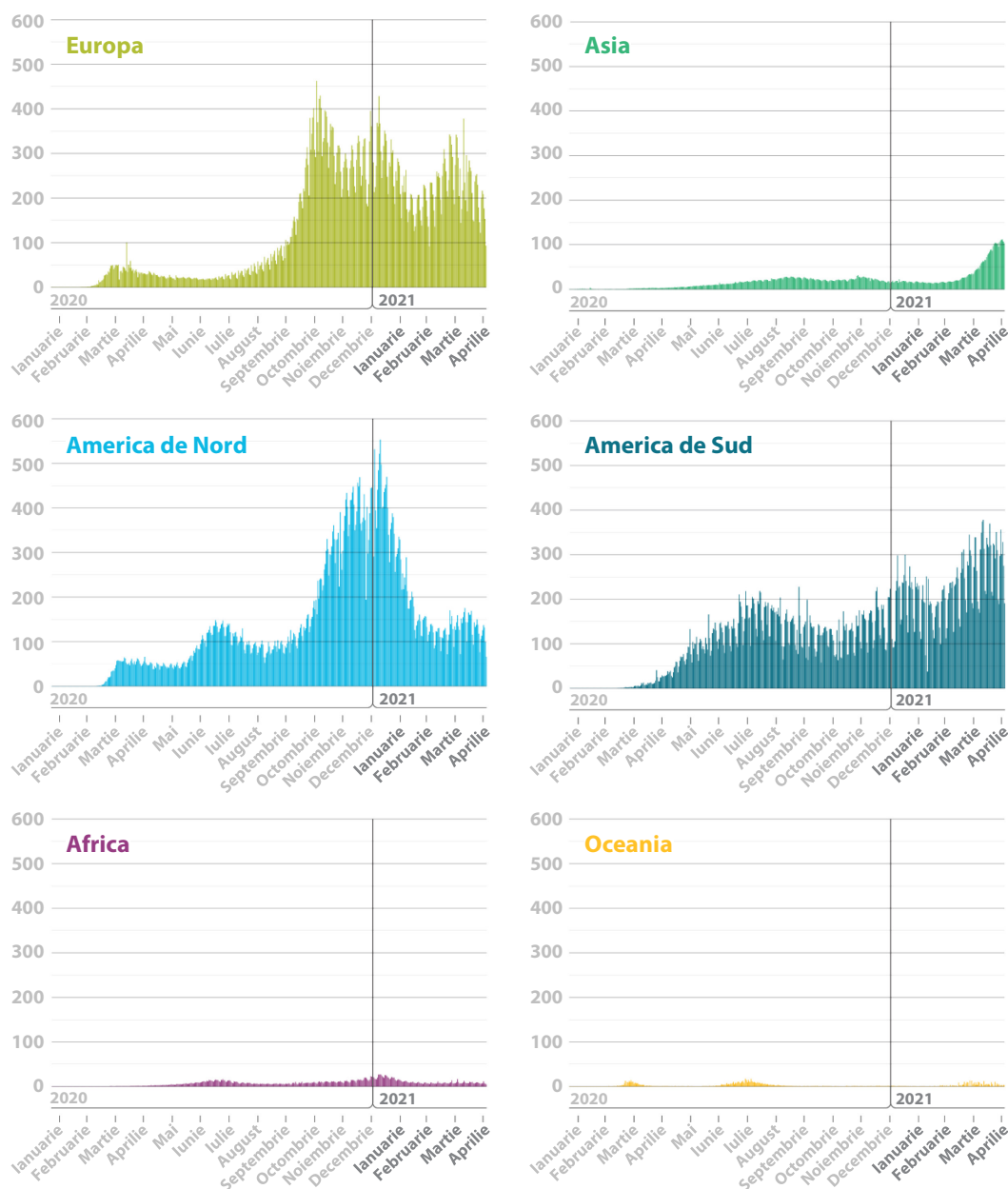
țării din Europa Centrală și de Est, care fuseseră în mare măsură cruțate în timpul primului val și care acum se confruntau cu o rată de infectare în creștere rapidă⁹.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind evoluția globală a pandemiei de COVID-19.

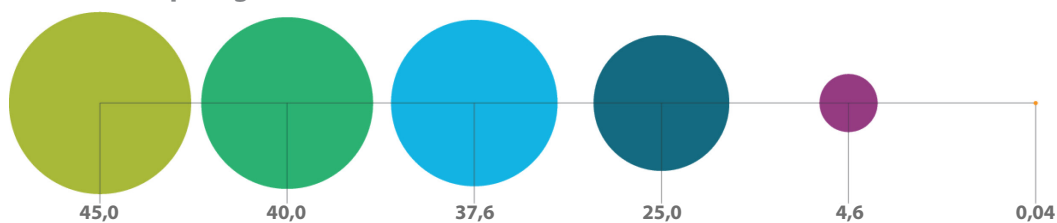
⁹ LSE, *Incorporating complexity into policy learning: The case of Covid-19 in Europe*, 22.2.2021.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

Figura 1 – Cazurile de COVID-19 pe regiuni

Total cazuri pe regiuni la 2 mai 2021 (în milioane)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor din *Our World in Data*.

Primul val al unei crize multidimensionale

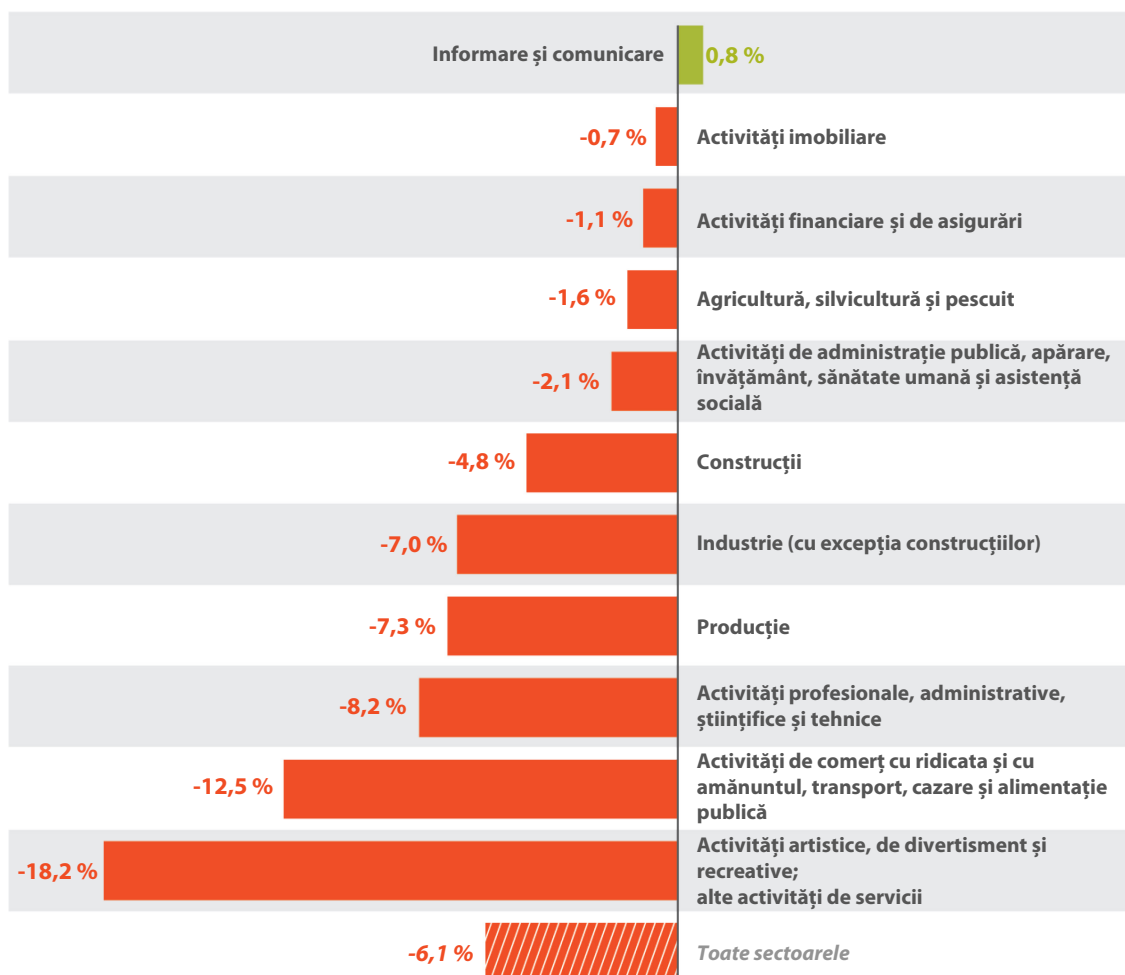
9 Ceea ce începuse ca o criză sanitară s-a transformat rapid într-o criză socioeconomică provocată de eforturile de a limita răspândirea virusului și de a salva vieți. Ca răspuns la primul val și în absența unei abordări coordonate la nivelul UE, guvernele și autoritățile din statele membre au luat imediat măsuri unilaterale, de exemplu închizând în mod independent frontierele naționale sau procurând echipamente medicale și de protecție pentru uzul exclusiv al propriei populații. Pentru a limita și mai mult răspândirea, au fost instituite mai multe măsuri de prevenire și de combatere, precum distanțarea socială, utilizarea obligatorie a măștilor de protecție facială și dezinfectarea constantă a mâinilor. Măsurile de limitare a mișcării persoanelor – de la măsuri selective până la închiderea completă – au avut un impact masiv asupra activității personale și economice. Totuși, s-au înregistrat diferențe considerabile între statele membre și chiar între regiuni din punctul de vedere al stricteții și al amplitudinii tuturor acestor măsuri.

10 În prima jumătate a anului 2020 au fost afectate aproape toate sectoarele economice (a se vedea [Figura 2](#)), întrucât întreprinderile și fabricile, restaurantele și barurile, teatrele și bazele sportive au fost obligate să se închidă. Sectorul serviciilor, în special transporturile, comerțul cu amănuntul, schimburile comerciale, sectorul divertismentului și cel al ospitalității (a se vedea [Caseta 1](#)) au suferit pierderi financiare majore. PIB-ul UE-27 a scăzut cu 11,2 %¹⁰, marcând cea mai gravă criză economică de la al Doilea Război Mondial (a se vedea [Graficul 2: Impactul asupra economiei](#)).

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra [industriilor UE](#).

¹⁰ Eurostat, [Euroindicators nr. 53/2021](#), 30.4.2021.

Figura 2 – Variații în volum ale valorii adăugate brute, 2019-2020

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor Eurostat.

11 Măsurile de limitare a mișcării persoanelor, carantina și izolarea autoimpusă au condus la modificări substanțiale ale pieței muncii. Telemunca a devenit normă oricând și oriunde a fost posibil. Acolo unde telemunca nu era posibilă, au devenit necesare impunerea unor absențe temporare, concedierile sau reducerea programului de muncă. În prima jumătate a anului 2020 s-a înregistrat cea mai accentuată scădere trimestrială a ratei ocupării forței de muncă din UE din acest secol, de la 73 % în primul trimestru la 72 % în al doilea trimestru¹¹, ceea ce a însemnat că peste un milion de europeni în plus au rămas fără locuri de muncă în această perioadă. Peste 19 milioane de angajați au fost concediați temporar, iar numărul total de ore lucrate a scăzut, în

¹¹ Eurostat, *Comunicat de presă nr. 150/2020*, 8.10.2020.

medie, cu 15 %¹². Cu toate acestea, nivelul șomajului a crescut mai lent și mai puțin accentuat, ceea ce reflectă gradul ridicat de implementare a schemelor de păstrare a locurilor de muncă și numărul mai mare de lucrători care au ieșit de pe piața muncii¹³ (a se vedea și [Graficul 3: Impactul asupra pieței muncii](#)).

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [ocuparea forței de muncă și evoluțiile sociale](#).

12 Toate aceste perturbări au avut un impact substanțial asupra remunerării, generând în toate statele membre pierderi de venituri cuprinse între 1 % și 12 %¹⁴ din totalul veniturilor per lucrător. Totuși, s-au înregistrat și variații socioeconomice semnificative, grupurile cu venituri scăzute, precum lucrătorii tineri și cei temporari, fiind cele mai afectate. Numeroase scheme de compensare salarială și de păstrare a locurilor de muncă (de exemplu, SURE, a se vedea punctul [36](#) și [Figura 8](#)) au atenuat efectele cele mai grave resimțite de gospodării, contribuind la reducerea pierderilor totale de venituri.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [pierderile de venituri](#).

¹² Eurostat, *Hours of work in detail – quarterly statistics*, date extrase în aprilie 2021.

¹³ BCE, *The impact of the COVID-19 pandemic on the euro area labour market*, 7.1.2021.

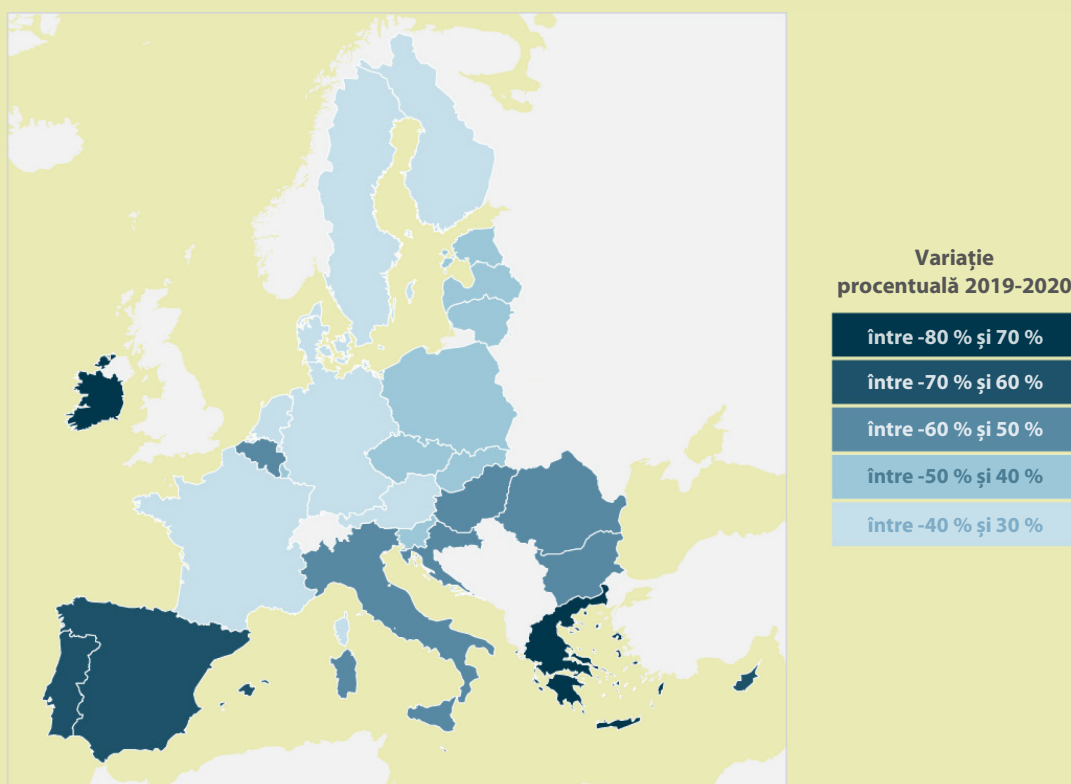
¹⁴ Pe baza variațiilor de la un an la altul, 2019-2020. Eurostat, *Impact of COVID-19 on employment income – advanced estimates*, date extrase în octombrie 2020.

Caseta 1

COVID-19 și sectorul turismului, 2020

Organizația Mondială a Turismului din cadrul ONU (UNWTO) publică în mod regulat Barometrul Mondial al Turismului. Potrivit actualizării din martie 2021, sosirile de turiști internaționali au scăzut cu 73 % (cu peste 900 de milioane mai puțini turiști) doar în 2020¹⁵, ceea ce a afectat semnificativ veniturile hotelurilor și ale restaurantelor, ale agențiilor de turism organizatoare, ale operatorilor de turism, ale companiilor aeriene și ale organizatorilor de croaziere, punând în pericol direct peste 174 de milioane de locuri de muncă¹⁶ – dintre care peste 10 milioane în UE¹⁷. Potrivit OCDE, Grecia, Portugalia, Austria, Spania și Italia, care sunt în mare măsură dependente de turism la diferite niveluri, au fost cele mai susceptibile să piardă o parte substanțială din PIB, cu consecințe economice și sociale devastatoare¹⁸.

Figura 3 – Variația valorilor preconizate pentru turism, 2019-2020

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza [previziunilor economice ale Comisiei din iarna anului 2021](#).

În scenariile sale extinse pentru perioada 2021-2024, UNWTO proiectează „o revenire a turismului internațional până în a doua jumătate a anului 2021. Totuși, o revenire la nivelurile din 2019 din punctul de vedere al sosirilor internaționale ar putea dura între doi ani și jumătate și patru ani”¹⁹.

De la o vară a speranței la al doilea val

13 În acest context, rezultatele pozitive ale măsurilor de limitare a mișcării persoanelor, împreună cu speranțele legate de producerea unui vaccin și de vremea călduroasă din timpul verii, au încurajat așteptările că pandemia s-ar putea termina în curând. În iunie 2020, UE și statele membre au început să relaxeze progresiv restricțiile sociale și economice impuse. Reducerea numărului de cazuri și a deceselor provocate de COVID-19, revenirea solidă a PIB-ului UE-27 (o creștere cu 11,5 %²⁰ între al doilea și al treilea trimestru din 2020) și creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă păreau să confirme convingerea că se ajunsese într-un punct de cotitură. Lucrurile au revenit încet la ceea ce s-ar putea numi „normalitate cu constrângeri”. Cu condiția instituirii anumitor restricții în materie de sănătate și de siguranță, s-au redeschis barurile și restaurantele, au fost permise evenimentele sociale și culturale și chiar au redevenit posibile călătoriile.

14 Optimismul din lunile de vară a încetat brusc în toamnă, când al doilea val al pandemiei, determinat în mare măsură de o variantă mai contagioasă și mai mortală a virusului, depistată pentru prima dată în Regatul Unit, a strivit speranțele cetățenilor și ale politicianilor deopotrivă. După cum avertizaseră cercetătorii științifici, rata de infectare și mortalitatea au ajuns la niveluri fără precedent. Majoritatea statelor

¹⁵ UNWTO, *Impact assessment of the COVID-19 outbreak on international tourism*.

¹⁶ WTTC, „174m Travel & Tourism jobs could be lost due to COVID-19 and travel restrictions”, *says WTTC*, 29.10.2020.

¹⁷ Comisia Europeană, *Tourism and employment: how the severity of future coronavirus waves could impact jobs*, 26.8.2020.

¹⁸ Parlamentul European, *Întrebări parlamentare*, 15.4.2020.

¹⁹ *Ibidem* (16).

²⁰ Eurostat, *Comunicat de presă nr. 178/2020*, 8.12.2020.

membre au reinstituit măsuri de limitare a mișcării persoanelor și interdicții de călătorie, deși, în majoritatea cazurilor, acestea au fost mai puțin severe și deseori impuse într-un mod oarecum ezitant, întrucât populația era epuizată și mai reticentă să sprijine și să respecte normele și restricțiile instituite.

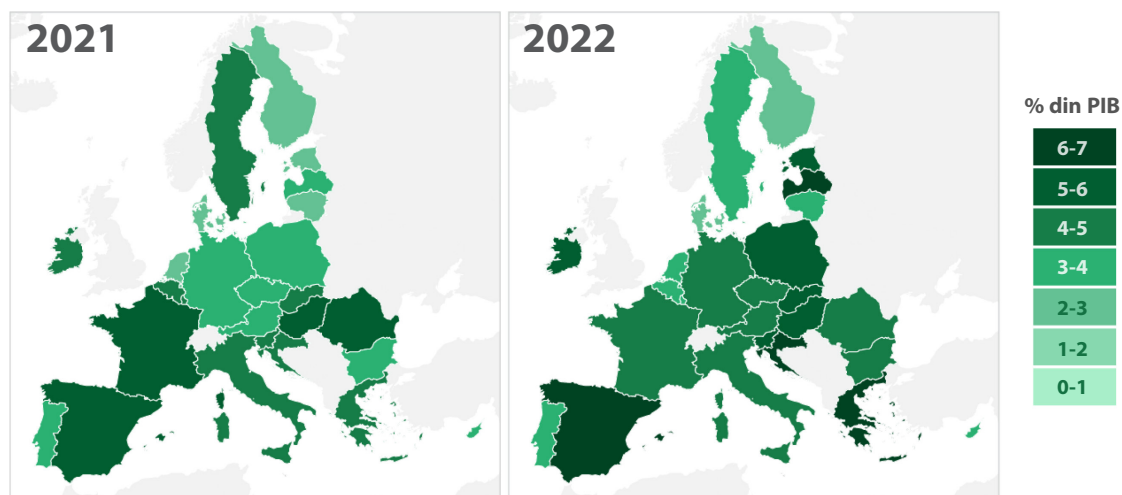
15 Per ansamblu, după o creștere relativ stabilă de 1,6 % în 2019²¹, PIB-ul UE-27 a scăzut cu 6,2 % în 2020, statele membre înregistrând pierderi variabile – dar în toate cazurile substanțiale – ale PIB-ului. Previziunile pentru următorii doi ani indică în continuare diferențe semnificative între țări. Deși se preconizează că PIB-ul UE-27 va crește din nou, cu 4,2 % în 2021 și cu 4,4 % în 2022, redresarea economică va fi neomogenă: este posibil ca unele state membre să reușească să revină la nivelurile de dinaintea crizei până la sfârșitul anului 2021, însă altora le va fi dificil să ajungă acolo înainte de sfârșitul anului 2022²² (a se vedea **Figura 4**). Această situație se poate explica prin diferențe structurale între economiile naționale (de exemplu, gradul de dependență față de turism), prin diversitatea strategiilor de combatere a pandemiei și prin situația financiară de dinaintea crizei, care a limitat amploarea sprijinului acordat în anumite țări.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [previziunile economice ale Comisiei din primăvara anului 2021](#).

²¹ Eurostat, *Comunicat de presă nr. 30/2021*, 9.3.2021.

²² Comisia Europeană, *Previziunile economice din iarna anului 2021*.

Figura 4 – Previziunile privind creșterea PIB-ului în UE, 2021-2022

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza [previziunilor economice ale Comisiei din primăvara anului 2021](#).

16 În paralel, în 2020, „raportul agregat dintre datoriile și PIB pentru UE și pentru zona euro a crescut cu peste 13 puncte procentuale, ajungând la aproximativ 92 % și, respectiv, 100 %. [...] Se preconizează că în 2021 raportul dintre datoriile și PIB va crește în continuare, ajungând la un nou maxim de aproximativ 95 % în UE, respectiv 102 % în zona euro, înainte de a scădea ușor în 2022”²³, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2021. Acest lucru se datorează în mare măsură scăderii veniturilor fiscale ca urmare a diminuării activității economice și din cauza măsurilor discreționare, precum facilități fiscale, reduceri ale ratei de impozitare și cheltuieli excepționale pentru sprijinirea ocupării forței de muncă sau pentru sectorul sănătății. În următorii doi ani, cel puțin o treime dintre statele membre se pot aștepta la o scădere a raportului dintre datoriile și PIB, însă altele vor rămâne la un nivel de peste 100 % pe tot parcursul anului 2022²⁴ (a se vedea și [Graficul 5: Impactul asupra finanțelor publice](#)).

De la speranțele legate de vaccin la al treilea val

17 La 21 decembrie 2020, primul vaccin împotriva COVID-19 a primit autorizație de comercializare în UE, urmat de alte trei vaccinuri candidate (a se vedea punctul [28](#)). Ceea ce părea a fi un început promițător pentru anul 2021 nu a trecut testul realității.

²³ Comisia Europeană, [Previziunile economice din primăvara anului 2021](#).

²⁴ Comisia Europeană, [Previziunile economice din toamna anului 2020](#).

Implementarea strategiei de vaccinare nu s-a ridicat la înălțimea așteptărilor²⁵ din cauza întreruperilor în aprovizionare, a eșecurilor în ceea ce privește livrarea și coordonarea și a birocrăției excesive, toți acești factori încetinind procesul de inoculare și permițând creșterea necontrolată a ratei de infectare. Situația a fost agravată de faptul că în Europa au început să circule variante noi, mai contagioase, ale virusului, precum varianta Beta („sud-africană”) și varianta Gamma („braziliană”)²⁶, care au culminat cu al treilea val al pandemiei. A fost necesar ca măsurile de limitare a mișcării persoanelor să fie extinse sau reinstituite și să fie din nou înăsprite restricțiile. Totodată, s-au intensificat protestele civile și politice împotriva măsurilor stricte de prevenire și de combatere, uneori combinate cu demonstrații de amploare.

18 Deocamdată, tot ce se poate spune cu certitudine este că pandemia de COVID-19 reprezintă o criză asimetrică și multidimensională, care a afectat aproape toate domeniile vieții publice și private, indiferent dacă este vorba de sănătatea publică, de activitatea economică, de piața muncii, de învățământ sau de finanțele publice. Perioadele, amploarea și natura exactă a impactului acesteia și a răspunsurilor la criză au variat semnificativ pe teritoriul UE, dar și la nivel național, regional și uneori chiar local. În prezent, unele state membre și regiuni sunt mai afectate decât altele, dar experiența ne-a arătat că situația se poate schimba în câteva săptămâni. Unele state sunt încă afectate de deficitele structurale anterioare crizei care le limitează capacitatea de a face față solicitărilor situației și de a implementa ulterior proiecte care să le pregătească viitorul. Este deja clar că pandemia de COVID-19 va avea consecințe de durată asupra modului în care vom trăi și vom lucra în viitor, inclusiv în ceea ce privește necesitatea unei cooperări sporite și mai bune, deoarece virusurile nu țin seama de frontierele naționale.

²⁵ Scopul inițial al UE era să vaccineze cel puțin 70 % din populația adultă până la începutul verii anului 2021.

²⁶ ECDC, *Infographic: Mutation of SARS-CoV-2 – current variants of concern*, 19.4.2021.

Impactul asupra anumitor domenii de politică, în grafice

19 Întrucât aproape orice evaluare a impactului pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre poate fi doar, în cel mai bun caz, orientativă în această etapă și întrucât este întotdeauna dificil să se stabilească pragul adecvat, Curtea preferă să lase să vorbească cifrele care caracterizează un anumit moment și mai multe domenii de politică selectate. Pe lângă informațiile de mai sus, prezentate în ordine cronologică, Curtea a creat o serie de grafice pentru a oferi o perspectivă agregată asupra situației din UE și din statele sale membre în 2020. Graficele nu își propun să ofere o imagine completă a fiecărui domeniu de politică, ci încearcă să ilustreze următoarele aspecte ale crizei:

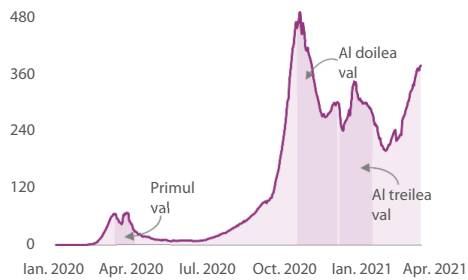
- (a) caracterul său multidimensional, care nu este limitat la domeniul sănătății publice;
- (b) impactul său substanțial și perturbator asupra întregii UE; și
- (c) impactul său asimetric asupra statelor membre, atât din punct de vedere temporal, cât și din punct de vedere cantitativ sau calitativ.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

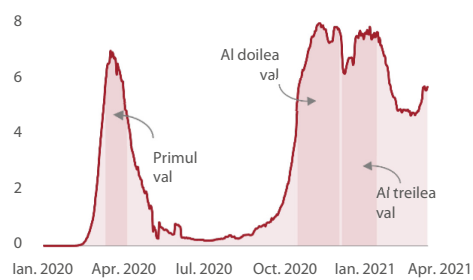
Graficul 1: Impactul asupra sănătății publice

Impactul global asupra UE

Cazuri la un milion de locuitori

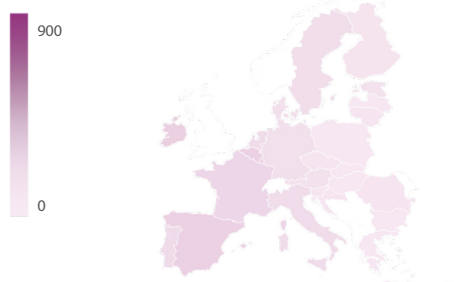
Decese la un milion de locuitori

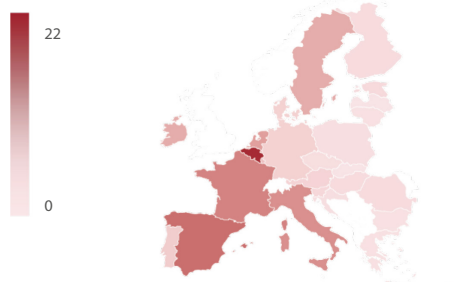
Impact asimetric asupra statelor membre

Cazuri la un milion de locuitori

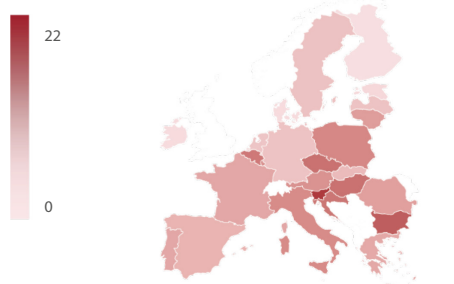
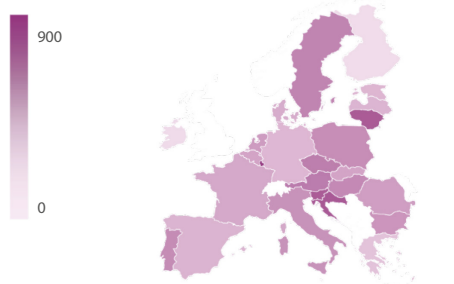
Primul val

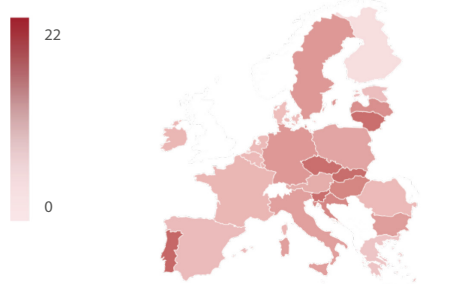
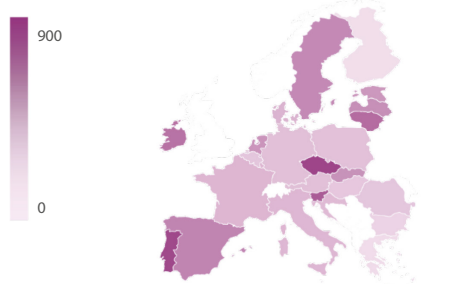
Decese la un milion de locuitori

Al doilea val

Al treilea val

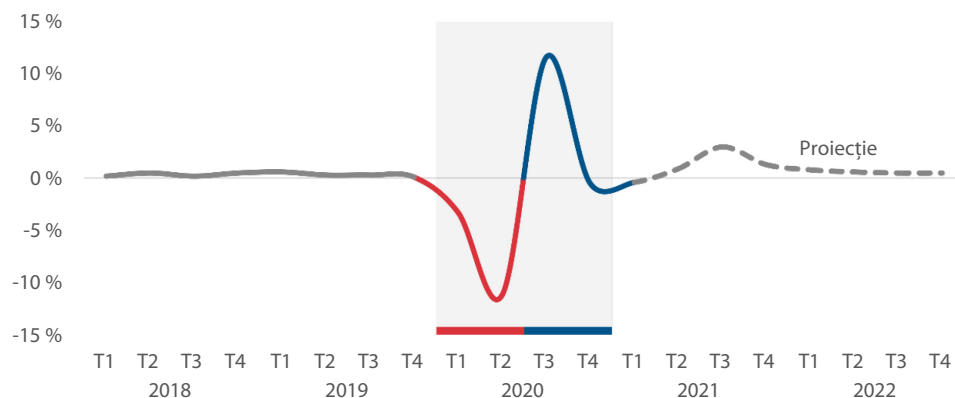
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor din [Our World in Data](#).

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

Graficul 2: Impactul asupra economiei

Impactul global asupra UE

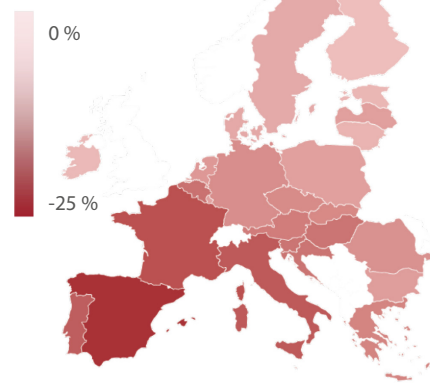
Creșterea reală a PIB-ului în UE în perioada 2018-2020, previziuni până în 2022 (variații trimestriale)

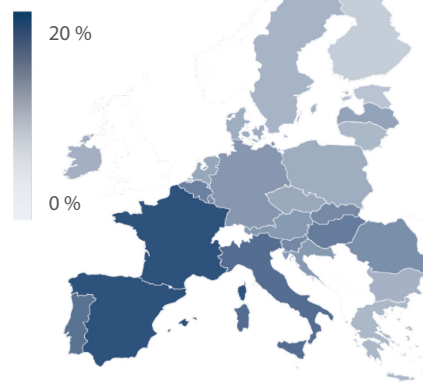
Impact asimetric asupra statelor membre

Performanțele PIB în 2020 (variații trimestriale)

Scădere în T1-T2

Revenire în T3-T4

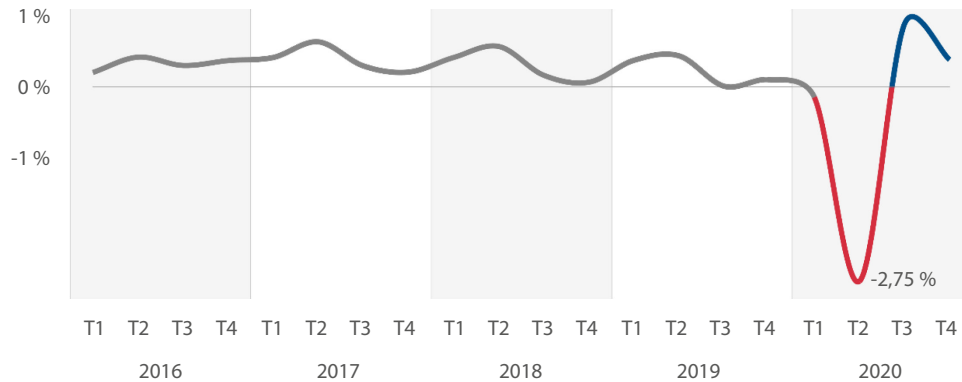
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Eurostat și a [previziunilor economice ale Comisiei din primăvara anului 2021](#).

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

Graficul 3: Impactul asupra pieței muncii

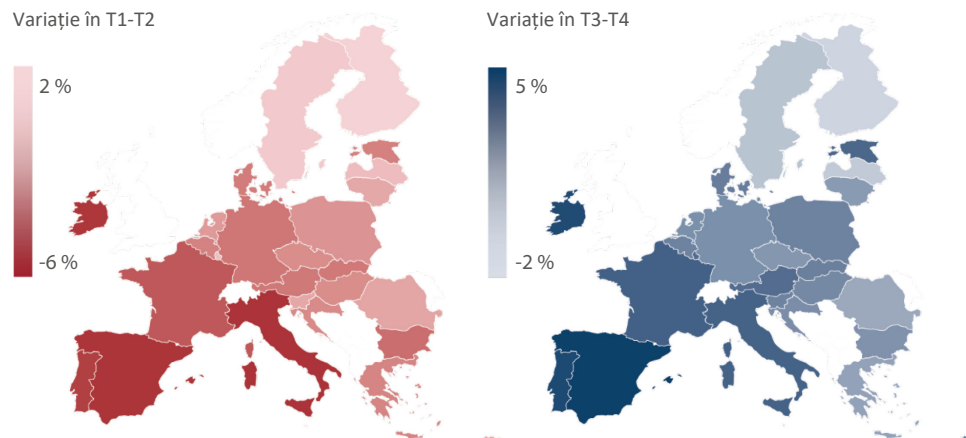
Impactul global asupra UE

Evoluția creșterii ocupării forței de muncă în UE în perioada 2016-2020 (variații trimestriale)

Impact asimetric asupra statelor membre

Rata ocupării forței de muncă în 2020 (variații trimestriale)

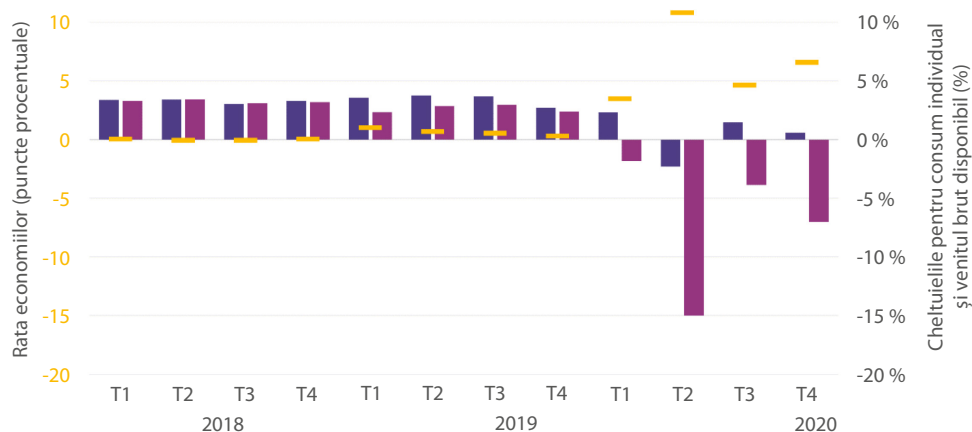
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Eurostat.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

Graficul 4: Impactul asupra gospodăriilor și asupra persoanelor

Impactul global asupra UE

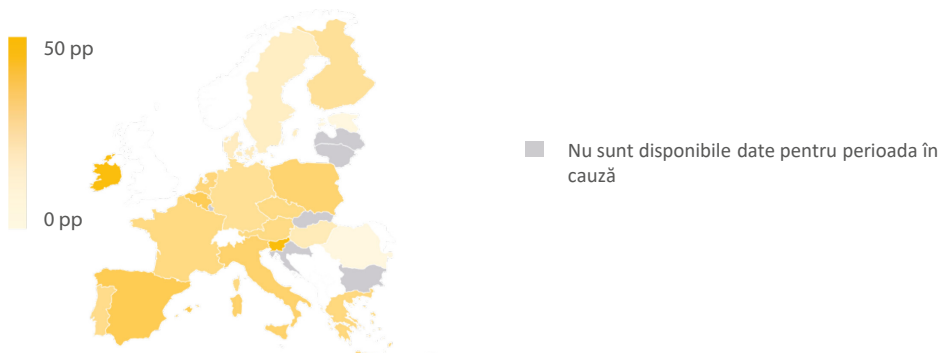
Rata economiilor (în puncte procentuale) crește pe măsură ce crește decalajul dintre cheltuielile pentru consum individual și venitul brut disponibil în perioada 2018-2020 (variații anuale)

Impact asimetric asupra statelor membre

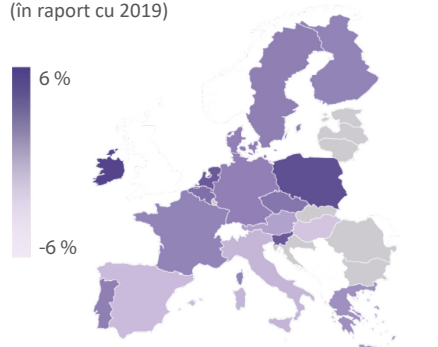
Rata economiilor în 2020 (în puncte procentuale)

(în raport cu 2019)

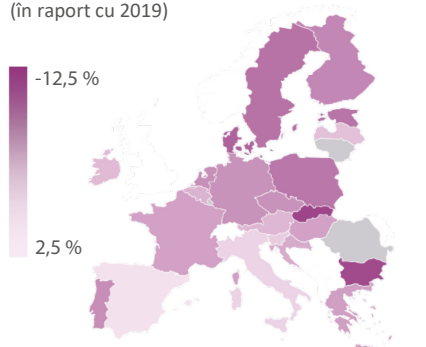
Venitul brut disponibil în 2020

(în raport cu 2019)

Cheltuielile pentru consum individual în 2020

(în raport cu 2019)

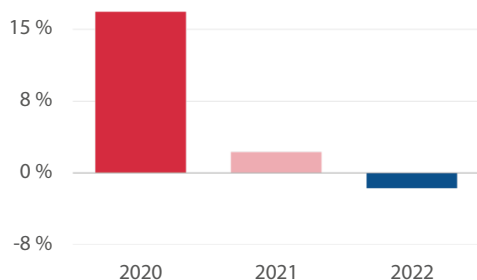
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Eurostat.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

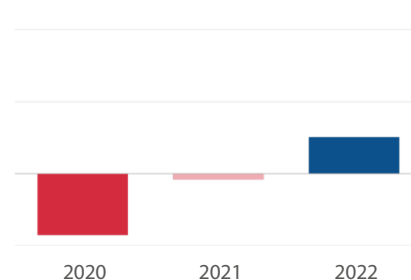
Graficul 5: Impactul asupra finanțelor publice

Impactul global asupra UE

Variația datoriei publice în perioada 2020-2022

Variația soldului bugetar în perioada 2020-2022

Impact asimetric asupra statelor membre

Datoria publică în 2020

% din PIB

Previțiuni privind datoria publică pentru perioada 2021-2022

Variație 2020-2021 (în pp)

Variație 2021-2022 (în pp)

Soldul bugetar în 2020

% din PIB

Previțiuni privind soldul bugetar pentru perioada 2021-2022

Variație 2020-2021 (în pp)

Variație 2021-2022 (în pp)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Eurostat și a [previziunilor economice ale Comisiei din primăvara anului 2021](#).

Conturarea răspunsului la pandemia de COVID-19

20 În majoritatea domeniilor care au fost grav afectate de pandemie sau atunci când un răspuns eficace include sau ar trebui să includă o intervenție specifică, UE are competențe de acțiune limitate. Acest lucru se datorează în parte faptului că aceste domenii nu țin de competența exclusivă a UE și în parte faptului că – în condițiile partajării competențelor cu statele membre – gradul de pregătire dinaintea crizei era redus și, la izbucnirea acesteia, consensul inițial asupra acțiunilor și a instrumentelor comune a fost redus. Totuși, după un început dificil, se pare că UE și-a rezolvat problemele legate de coordonare, sprijin și acțiuni complementare. Pe lângă combaterea mai eficientă a efectelor crizei, aceasta a consolidat capacitatea statelor membre de a gestiona cele mai presante aspecte în domeniul sănătății publice, precum și în domeniul politicii socioeconomice și bugetare.

Sănătatea publică

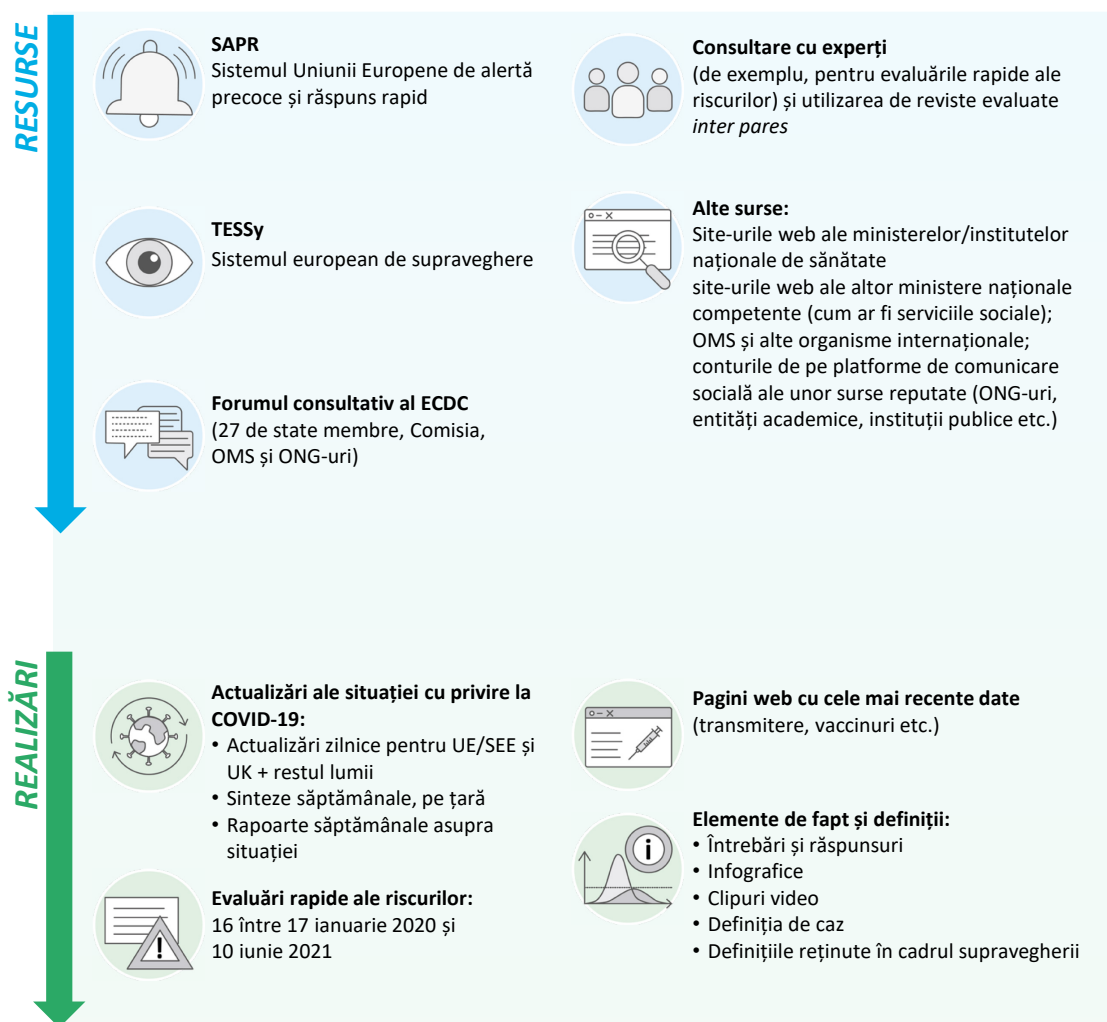
21 Sănătatea publică este de competența exclusivă a statelor membre. Totuși, UE poate sprijini și completa politicile statelor membre în materie de sănătate publică²⁷, de exemplu coordonând cooperarea în situația unor amenințări transfrontaliere sau a unor dezastre naturale. De asemenea, UE este responsabilă pentru supravegherea epidemiologică, pentru monitorizare, pentru mecanismul de alertă timpurie [în special prin Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC), a se vedea și [Figura 5](#)] și pentru măsurile de combatere a amenințărilor transfrontaliere grave în materie de sănătate (inclusiv planificarea pregătirii și a răspunsului)²⁸.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [sănătatea publică](#).

²⁷ Acțiunile pertinente au „în vedere îmbunătățirea sănătății publice și prevenirea bolilor și afecțiunilor umane, precum și a cauzelor de pericol pentru sănătatea fizică și mentală” (articolul 168 TFUE), ceea ce include și combaterea marilor epidemii.

²⁸ Comisia Europeană, [Decizia nr. 1082/2013/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate.

Figura 5 – Activitatea ECDC în contextul pandemiei de COVID-19

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor ECDC.

Achizițiile și furnizarea de echipamente medicale

22 În martie 2020, Comisia a creat un mecanism strategic de stocare și de distribuție a resurselor medicale (rescEU²⁹), în cadrul căruia UE și statele membre colaborează îndeaproape (a se vedea și **Caseta 2**). Statele membre stochează și achiziționează echipamente medicale esențiale în numele UE. Folosind un buget de 380 de milioane

²⁹ Programul rescEU face parte din mecanismul de protecție civilă al UE, care vizează consolidarea protecției împotriva dezastrelor și gestionarea riscurilor emergente. De asemenea, acesta instituie o nouă rezervă europeană de resurse (inclusiv avioane de pompieri, elicoptere, echipamente medicale etc.) care poate fi mobilizată în caz de urgență.

de euro, Comisia finanțează până la 100 % din dezvoltarea și implementarea rescEU și gestionează distribuția de echipamente medicale precum ventilatoare, echipamente individuale de protecție (PPE), vaccinuri, tratamente și consumabile de laborator.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [rescEU](#).

Caseta 2

Colaborarea împotriva pandemiei de COVID-19 (ianuarie 2021)

Numeroase state membre ale UE și-au depășit cu mult angajamentele asumate în temeiul programelor UE. De exemplu, atunci când Italia a fost grav afectată de primul val al pandemiei, multe țări au trimis sprijin. Austria a donat măști medicale și ventilatoare, Danemarca a furnizat echipamente pentru spitale de campanie, Cehia a trimis costume de protecție, iar Germania a trimis 5 tone de materiale medicale. Franța a exportat peste două milioane de măști faciale către alte state membre. Ungaria, Austria și Țările de Jos au trimis Cehiei 150 de ventilatoare.

În total, până în decembrie 2020, din rezervele medicale ale rescEU s-au distribuit 620 000 de măști faciale de protecție FFP2 și FFP3 și 50 000 de articole de protecție corporală. În plus, 30 de ventilatoare au fost împrumutate Cehiei pentru o perioadă de șase luni. Rezervele rescEU contribuie la îmbunătățirea gradului de pregătire în UE. Acestea sunt refăcute constant, iar livrările au loc în mod regulat, la solicitarea țărilor care au cea mai mare nevoie.

În octombrie 2020, când Belgia a înregistrat o creștere puternică a numărului de cazuri severe de COVID-19, sistemul său de sănătate a intrat în regim de criză. Țara învecinată, Germania, a primit pacienți belgieni în spitalele sale, unde erau disponibile mai multe paturi la terapie intensivă. În primul val, Germania a primit peste 230 de pacienți în stare critică din Italia, Franța și Țările de Jos. Și Austria și Luxemburg au primit pacienți din Franța și din Italia.

Sursa: Consiliul, 5 moduri în care UE și statele membre cooperează împotriva COVID-19, 18.1.2021.

23 În aprilie 2020³⁰, Consiliul a activat Instrumentul pentru sprijin de urgență (ESI)³¹. Acest instrument îi permite UE să ajute statele membre să facă față consecințelor umane și economice ale unei crize prin sprijin de urgență acordat din bugetul general. Sprijinul poate include achiziții centrale, coordonarea și transportul echipamentelor medicale necesare, asistență în recrutarea de personal medical suplimentar și furnizarea de asistență financiară. Atât ESI, cât și stocurile comune ale rescEU sunt finanțate cu 3 miliarde de euro din bugetul UE și cu încă 3 miliarde de euro din partea statelor membre.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [instrumentul pentru sprijin de urgență](#).

24 Începând cu aprilie 2020, Comisia a lansat mai multe proceduri comune de achiziții publice, în care au fost implicate până la 25 de state membre. Această măsură le permite statelor membre să plaseze comenzi de echipamente individuale de protecție (combinezoane, mănuși, ochelari, viziere și măști), ventilatoare, echipamente de laborator (kituri, reactivi, teste și consumabile de laborator), tratamente (remdesivir) și medicamente pentru terapie intensivă (analgizice, antibiotice, relaxante musculare, anestezice etc.).

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [achizițiile publice comune](#).

Sprijinirea cercetării pentru tratamente, diagnosticare și vaccinuri

25 Începând cu martie 2020, UE a investit peste 660 de milioane de euro în proiecte de cercetare privind coronavirusul, prin intermediul programului de cercetare și inovare Orizont 2020. Au fost puse la dispoziție granturi pentru proiecte care vizau, printre altele, diagnosticarea, tratamentele, vaccinurile, epidemiologia, producția și tehnologiile medicale și digitale.

³⁰ Comisia Europeană, [COM/2020/175 final](#), 2.4.2020.

³¹ Consiliul, [Regulamentul \(UE\) 2016/369](#) din 15 martie 2016 privind furnizarea sprijinului de urgență pe teritoriul Uniunii, 16.3.2016.

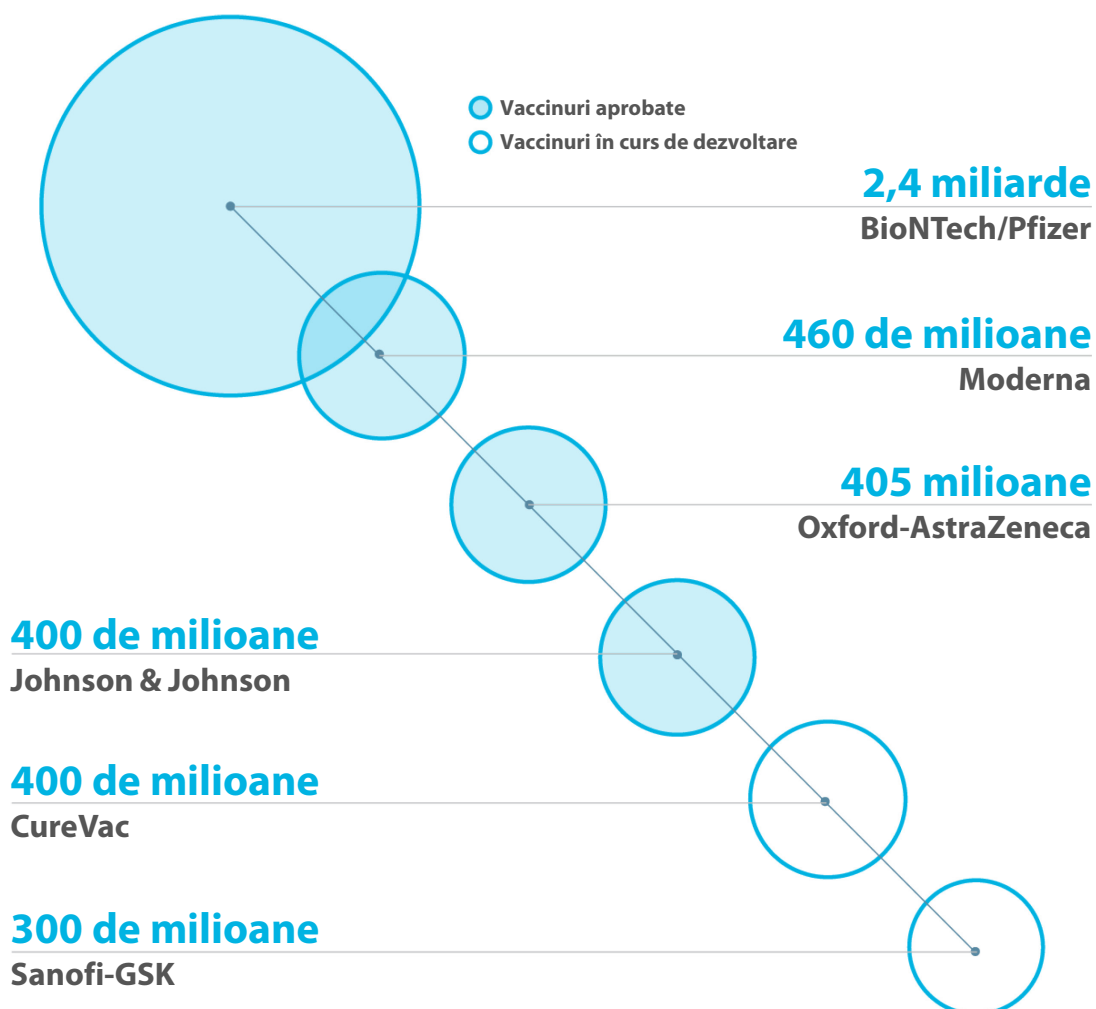
26 În iulie 2020, Comisia și Banca Europeană de Investiții (BEI) au alocat CureVac, o companie de biotehnologie din Germania, finanțare prin programul Orizont 2020 în valoare de 75 de milioane de euro pentru dezvoltarea de vaccinuri și extinderea producției acestora. De asemenea, BEI a încheiat un acord de finanțare cu BioNTech SE, o altă societate din Germania, pentru dezvoltarea programului său de vaccinuri în valoare de 100 de milioane de euro (sprijinit prin garanții pentru împrumuturi din programul Orizont 2020).

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [proiectele Orizont 2020](#).

27 În iunie 2020, Comisia a prezentat Strategia UE privind vaccinurile împotriva COVID-19, pentru a accelera procesul de dezvoltare, fabricație și distribuire a vaccinurilor. De atunci, Comisia a semnat acorduri cu șase companii farmaceutice (a se vedea [Figura 6](#)), astfel încât statele membre să poată achiziționa vaccinuri de îndată ce acestora li se acordă autorizația de introducere pe piață în UE, în urma unei recomandări a Agenției Europene pentru Medicamente (EMA, a se vedea [Caseta 3](#)).

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare referitoare la [Strategia UE privind vaccinurile](#).

Figura 6 – Dozele de vaccin asigurate de Comisie (mai 2021)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie.

28 Până în prezent, Comisia a acordat autorizații de introducere pe piață condiționate pentru următoarele vaccinuri:

- (a) BioNtech-Pfizer (21 decembrie 2020);
- (b) Moderna (6 ianuarie 2021);
- (c) Oxford-AstraZeneca (29 ianuarie 2021);
- (d) Johnson & Johnson (11 martie 2021).

Caseta 3

Agencia Europeană pentru Medicamente

EMA are sediul la Amsterdam și a fost instituită prin Regulamentul (CEE) nr. 2309/93, înlocuit ulterior de Regulamentul (CE) nr. 726/2004. Aceasta funcționează prin intermediul unei rețele care acoperă întreaga Uniune și coordonează resursele științifice puse la dispoziția sa de către autoritățile naționale pentru a asigura evaluarea și supravegherea medicamentelor de uz uman și veterinar.

EMA joacă un rol esențial în campania de vaccinare împotriva COVID-19, întrucât evaluările cuprinzătoare și independente efectuate de comitetele sale științifice cu privire la noile medicamente constituie baza pe care Comisia acordă autorizația de introducere pe piață în UE³².

Economia și finanțele publice

29 Competența economică a UE diferă semnificativ de la un domeniu de politică la altul. Semestrul european constituie cadrul pentru coordonarea de către UE a politicii economice în toate statele membre (inclusiv prin norme specifice privind supravegherea bugetară). Acesta a fost instituit pentru a remedia deficiențele guvernancei economice a UE, în special pe cele evidențiate în timpul crizei financiare și economice din 2008, și este menit să prevină acumularea de dezechilibre și să asigure convergență și stabilitate în UE. Procedura este condusă de Comisie și de Consiliu. Statele membre sunt însă cele care iau în final deciziile de politică economică și

³² EMA, *Authorisation of medicines*.

bugetară, în limitele normelor stabilite de comun acord (de exemplu, respectarea criteriilor de la Maastricht).

30 Totodată, Comisia joacă un rol decisiv în ceea ce privește schemele naționale de ajutoare de stat: aceasta verifică dacă statele membre respectă normele UE menite să prevină concurența neloială și poate bloca acordarea unui sprijin financiar excesiv sectorului întreprinderilor. Totuși, în anumite condiții, Comisia poate suspenda normele generale, aprobând acordarea ajutorului de stat cu titlu excepțional (a se vedea punctul [32](#)).

31 Consiliul și Comisia gestionează, de asemenea, asistența financiară acordată statelor membre care se confruntă cu perturbări economice sau financiare grave (prin Mecanismul european de stabilizare financiară și prin mecanismul de asistență financiară pe termen mediu pentru balanțele de plăți ale statelor membre). Până în prezent, bugetul UE nu a fost conceput pentru atenuarea unor șocuri economice de mare amploare pe termen scurt, întrucât este limitat de plafoanele de cheltuieli ale cadrelor financiare multianuale succesive și de diferite norme privind cheltuielile în cadrul programelor. În acest sens, instituirea instrumentului de redresare Next Generation EU (NGEU) reprezintă o schimbare de paradigmă, întrucât permite UE, pentru prima dată, să își finanțeze cheltuielile prin contractarea de datorii (a se vedea și punctul [39](#)).

Suspendarea temporară a normelor UE privind ajutoarele de stat

32 La 19 martie 2020, Comisia a adoptat un nou *cadru temporar* privind ajutoarele de stat, care le-a permis statelor membre să acorde sprijin public întreprinderilor și firmelor afectate de criză. În martie 2021, aceasta adoptase peste 470 de hotărâri de aprobare a unui număr de aproximativ 580³³ de măsuri naționale notificate de toate statele membre în contextul pandemiei. Până în prezent, Comisia a modificat de patru ori *cadrul temporar*, cu scopul, printre altele, de a extinde domeniul de aplicare al ajutorului public (de exemplu, pentru cercetare), de a proteja locurile de muncă și economia și de a favoriza recapitalizarea. Până la sfârșitul lunii martie 2021, Comisia

³³ Comisia Europeană, *Competition State aid Brief 1/2021*, martie 2021.

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

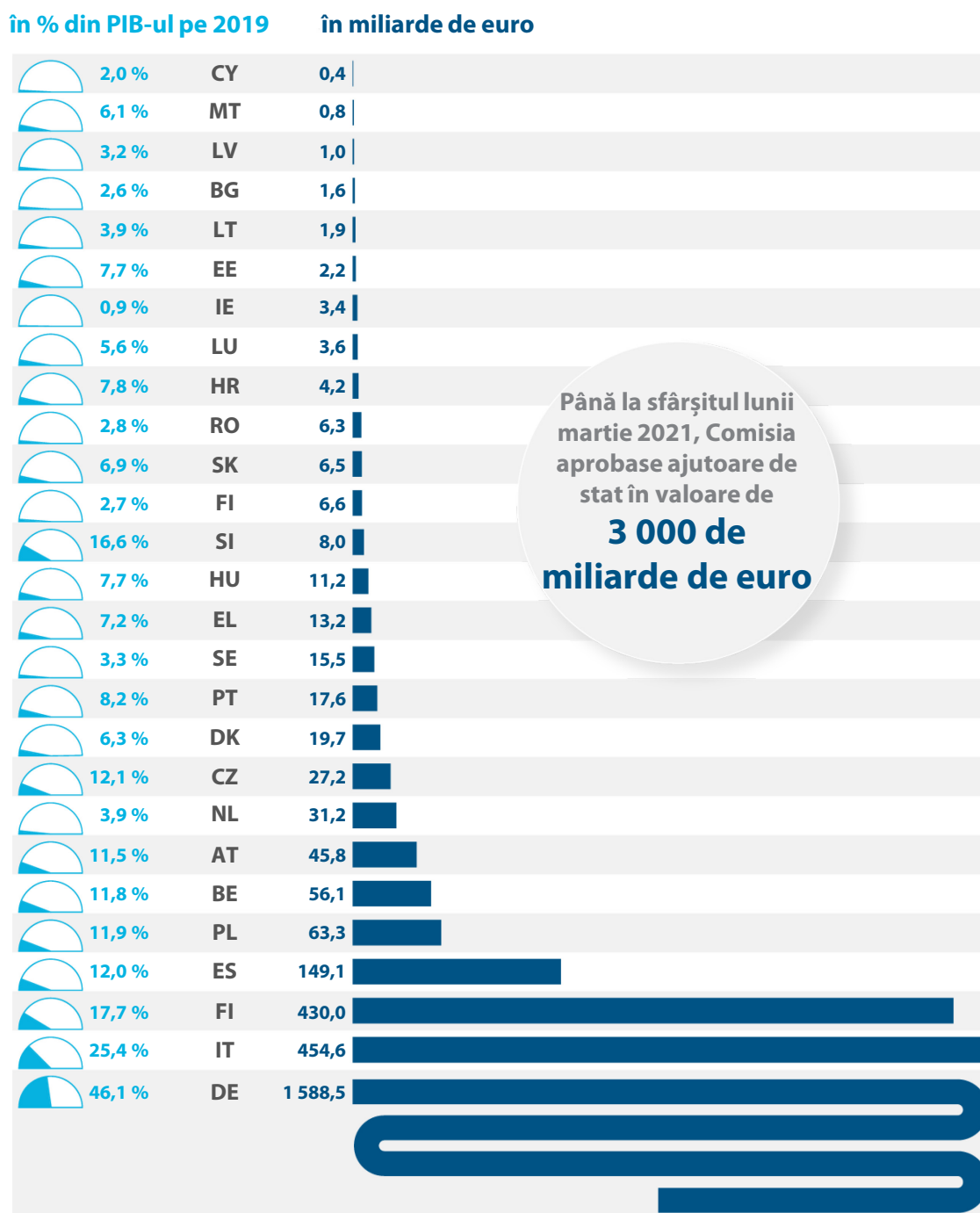
38

aprobase ajutoare de stat în valoare de 3 000 de miliarde de euro (a se vedea [Figura 7](#)), adică echivalentul a aproximativ 22 % din PIB-ul UE-27 din 2019³⁴.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [ajutoarele de stat](#).

³⁴ Calcule proprii pe baza [datelor Eurostat](#).

Figura 7 – Ajutoarele de stat autorizate de Comisie, 2020

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie (*Competition State aid brief 1/2021*).

PARTEA I – Impactul pandemiei de COVID-19 asupra UE și asupra statelor membre

40

Flexibilitate în cadrul normelor bugetare ale UE

33 La 23 martie 2020, Comisia și Consiliul au activat clauza derogatorie generală a Pactului de stabilitate și de creștere³⁵, prin care li se permite statelor membre să se abată temporar de la normele bugetare europene aplicabile bugetelor lor și să ia toate măsurile pe care le consideră necesare pentru a gestiona criza fără a compromite sustenabilitatea bugetară. Aceasta a permis guvernelor naționale, printre altele, să îmbunătățească finanțarea pentru asistența medicală și cheltuielile economice și să păstreze locurile de muncă și ocuparea forței de muncă pe durata crizei.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [Pactul de stabilitate și de creștere](#).

Sprijin economic pentru statele membre

34 La 26 martie 2020, Parlamentul European și Consiliul au adoptat *Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus* (CRII), mobilizând astfel 37 de miliarde de euro din *fondurile structurale și de investiții europene* (fondurile ESI) pentru a sprijini piața muncii, IMM-urile, asistența medicală și alte sectoare esențiale. În plus, Fondul de solidaritate al UE a furnizat asistență financiară suplimentară în valoare de 800 de milioane de euro pentru țările cele mai afectate.

35 CRII a intrat în vigoare la 1 aprilie 2020 și a fost urmată ulterior, în aceeași lună, de CRII+, un pachet complementar de măsuri temporare simplificate care permit o mai mare flexibilitate în utilizarea finanțării nealocate din fondurile ESI, precum:

- (a) mai multe opțiuni pentru transferul angajamentelor între diferitele fonduri ale politicii de coeziune³⁶, categorii de regiuni și obiective de finanțare;
- (b) posibilitatea de a finanța integral din bugetul UE cheltuielile de coeziune pentru programele legate de COVID-19, în exercițiul financiar cuprins între 1 iulie 2020 și 30 iunie 2021.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [CRII și CRII+](#).

³⁵ „Pactul de stabilitate și de creștere este un set de norme menite să asigure faptul că statele membre au finanțe publice solide și își coordonează politicile bugetare” (Comisia Europeană, *Stability and Growth Pact*).

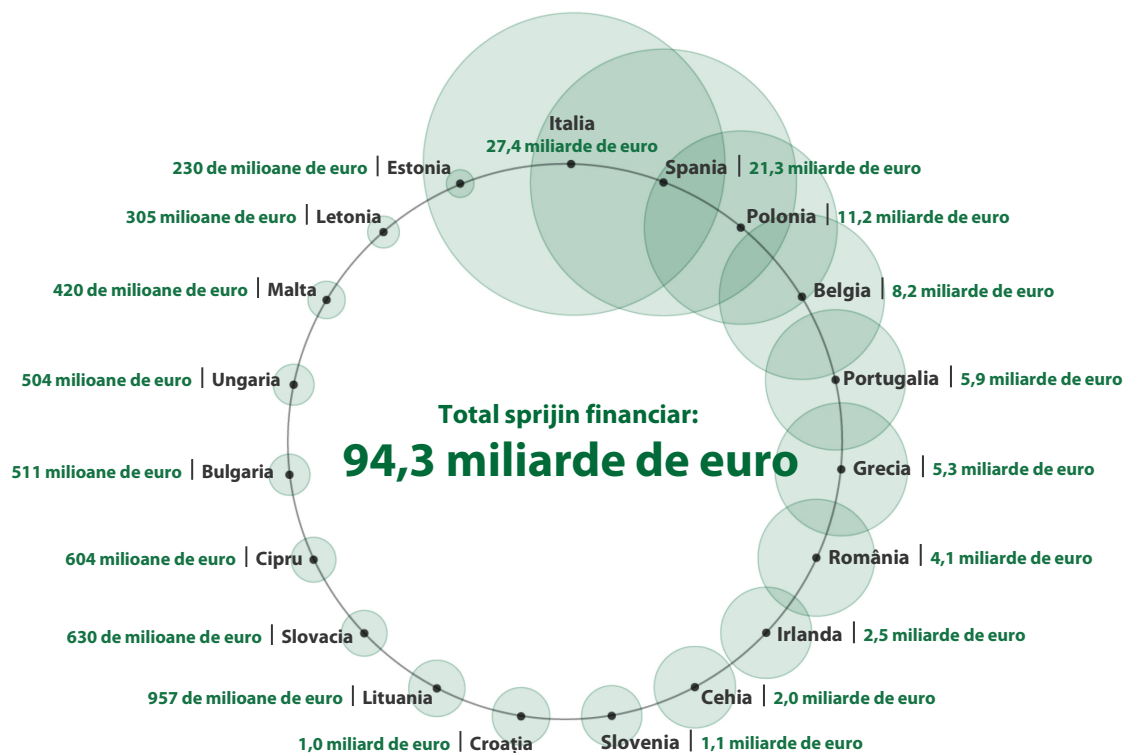
³⁶ Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune.

36 La 9 aprilie 2020, Eurogrupul³⁷ a propus trei mecanisme de protecție pentru situații de urgență, pentru a sprijini locurile de muncă și ocuparea forței de muncă, întreprinderile și finanțele publice. Acest pachet, în valoare de 540 de miliarde de euro, a fost avizat la 23 aprilie de către Consiliu, care a solicitat ca acesta să devină operațional până la 1 iunie 2020:

- (a) *sprijinul pentru depășirea crizei provocate de pandemie*, din Mecanismul european de stabilitate – 240 de miliarde de euro pentru statele membre cele mai afectate de criza provocată de pandemia de COVID-19;
- (b) *Fondul de garantare paneuropean* al BEI – 200 de miliarde de euro pentru sprijinirea întreprinderilor, în special a IMM-urilor, care se confruntă cu lipsa lichidităților;
- (c) *instrumentul SURE* (Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență) – 100 de miliarde de euro pentru sprijinirea finanțării schemelor privind reducerea timpului de muncă și a unor măsuri similare (a se vedea [Figura 8](#)).

³⁷ Miniștrii economiei și finanțelor din statele membre din zona euro.

Figura 8 – SURE, totalul alocărilor per stat membru

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor furnizate de Comisie.

37 Pe baza propunerilor Comisiei, Consiliul a aprobat sprijin financiar în valoare totală de 94,3 miliarde de euro pentru 19 state membre, prin intermediul SURE. În mai 2021, din această sumă fuseseră plătite 89,6 miliarde de euro.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [instrumentul SURE](#).

Măsurile adoptate de Banca Centrală Europeană

38 La 18 martie 2020, BCE și-a lansat *Programul de achiziții de urgență pandemică* (PEPP). Acesta este un instrument care majorează lichiditățile din sectorul public și din cel privat prin operațiuni de refinanțare direcționate, pe termen mai lung. El le permite statelor membre să ajute întreprinderile și gospodăriile să facă față efectelor imediate ale crizei, facilitând împrumuturile guvernamentale în condiții mai favorabile. PEPP a început cu un buget inițial de 750 de miliarde de euro și cu o alocare suplimentară de 600 de miliarde de euro la 4 iunie 2020 și de 500 de miliarde de euro la 10 decembrie 2020, ajungând în total la 1 850 de miliarde de euro.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [PEPP](#).

Planul de redresare pentru Europa

39 La 27 mai 2020, Comisia a propus NGEU, noul instrument de redresare în valoare de 750 de miliarde de euro, împreună cu un buget consolidat pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027. La 21 iulie 2020, Consiliul a avizat propunerea Comisiei cu mai multe amendamente importante. Acest nou instrument temporar vizează prejudiciile socioeconomice imediate provocate de pandemie și își propune să construiască o Europă mai verde, mai digitală și mai rezilientă. Se alocă finanțare pentru șapte programe individuale (a se vedea [Figura 9](#)), cele mai cunoscute dintre acestea fiind *Mecanismul de redresare și reziliență* (MRR) și *Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei* (REACT-EU)³⁸:

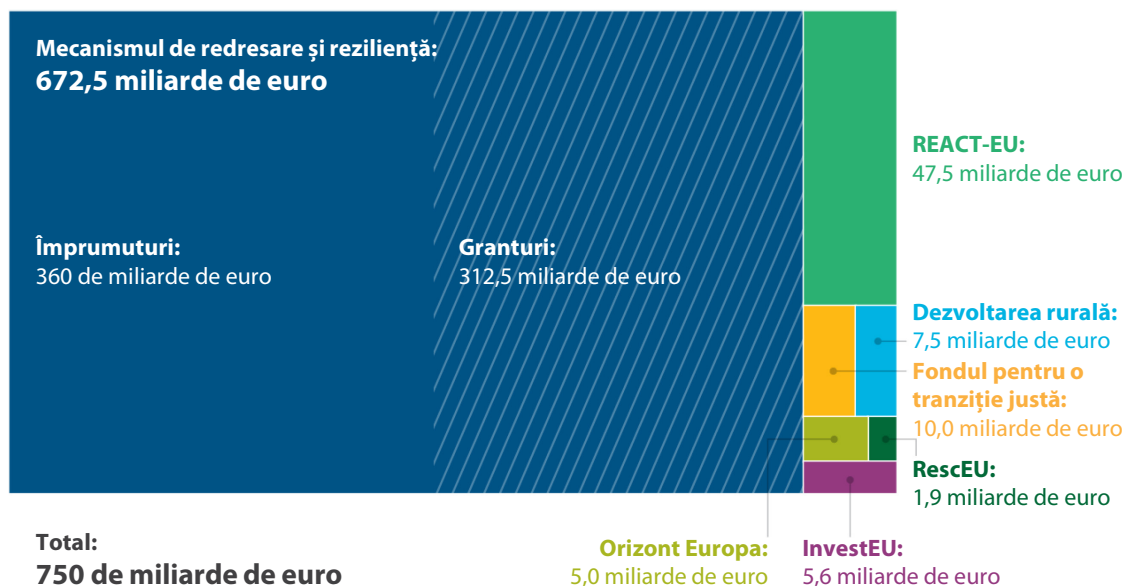
- (a) MRR, elementul central al NGEU, sprijină investițiile statelor membre pentru o redresare rapidă. Bugetul său de 672,5 miliarde de euro se distribuie prin granturi (312,5 miliarde de euro) și împrumuturi (360 de miliarde de euro).
- (b) REACT-EU (47,5 miliarde de euro) valorifică inițiativele CRII și CRII+ pentru a sprijini locurile de muncă și ocuparea forței de muncă, IMM-urile, sistemele de sănătate publică și tranziția către o economie mai verde și digitală. Este disponibilă finanțare³⁹ pentru practic toate sectoarele.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [Planul de redresare pentru Europa](#).

³⁸ Cu excepția MRR și a REACT-EU, toate celelalte finanțări din NGEU iau forma unor „completări” ale programelor din CFM 2021-2027 și trebuie cheltuite în conformitate cu normele specifice sectorului.

³⁹ Prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane.

Figura 9 – NGEU, totalul alocărilor per program

Sursa: Consiliul UE.

Alte domenii

Siguranta publică și protecția civilă

40 În domeniile siguranței publice și protecției civile, este de competența statelor membre să impună măsuri de limitare a mișcării persoanelor și de restricționare a circulației, precum închiderea frontierelor, a magazinelor și a întreprinderilor sau alte norme de restricționare a liberei circulații. UE, reprezentată de Comisie, nu a putut decât să ofere coordonare și să emită orientări privind limitarea prejudiciilor aduse integrității pieței interne, în special în ceea ce privește libera circulație a mărfurilor și a persoanelor. În acest sens, Comisia poate verifica dacă măsurile sunt justificate, adică adecvate, necesare și proporționale cu obiectivele lor.

41 Încă de la sfârșitul lunii ianuarie 2020⁴⁰, Comisia a luat măsuri pentru repatrierea, prin intermediul *mecanismului de protecție civilă al UE*, a cetățenilor UE rămași blocați în diverse părți ale lumii din cauza pandemiei. De asemenea, aceasta a ajutat statele membre să își coordoneze operațiunile de asistență și de repatriere. Până în prezent, statele membre au adus acasă peste jumătate de milion de persoane din întreaga lume, dintre care 90 000 cu asistență asigurată de mecanismul de protecție civilă.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [mecanismul de protecție civilă al UE](#).

42 La 13 octombrie 2020, statele membre și-au exprimat acordul față de *Recomandarea Consiliului privind o abordare coordonată a restricționării liberei circulații*⁴¹ ca răspuns la pandemie. Recomandarea a stabilit patru domenii esențiale în care statele membre urmau să își coordoneze eforturile:

- (a) un sistem comun de cartografiere, cu codificare pe bază de culori;
- (b) criteriile comune pentru statele membre referitoare la stabilirea introducerii unor restricții privind călătoriile;
- (c) un cadru comun pentru măsurile legate de călătorii în timpul pandemiei de COVID-19 (testarea și autoizolarea);
- (d) informarea publicului prin comunicări clare și în timp util.

Comisia a emis o gamă variată de orientări și de recomandări, de exemplu în ceea ce privește gestionarea frontierelor sau garantarea liberei circulații a lucrătorilor (în special în sectorul asistenței medicale și în cel alimentară). De asemenea, aceasta a lansat *platforma Re-Open EU*, care le oferă călătorilor date epidemiologice și informații privind restricțiile actuale în materie de siguranță și de călătorii.

Faceți clic pe link pentru informații suplimentare privind [răspunsul comun la criza provocată de coronavirus](#).

⁴⁰ Comisia Europeană, *Coronavirus: EU Civil Protection Mechanism activated for the repatriation of EU citizens*, 28.1.2020.

⁴¹ Comisia Europeană, *COM(2020) 499 final*, 4.9.2020.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

43 Curtea de Conturi Europeană și alte instituții supreme de audit din UE au reacționat rapid la criza fără precedent, instituind numeroase activități de audit și de monitorizare. În 2020, instituțiile supreme de audit din Belgia, Cipru, Germania, Letonia, Lituania, Portugalia, România, Slovacia, Suedia, Țările de Jos și Curtea de Conturi Europeană au publicat 48 de rapoarte privind mai multe domenii de politică (a se vedea *Anexa – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE*). Această secțiune prezintă 17 dintre rapoartele respective, care acoperă cinci domenii prioritare ale cheltuielilor în vederea redresării. Pentru a menține compendiul la o lungime rezonabilă, fiecare instituție supremă de audit a furnizat detalii privind un singur raport per domeniu prioritar⁴² și cel mult trei rapoarte în total. Fiecare contribuție prezintă contextul și motivele activității de audit și sintetizează constatările și concluziile principale.

⁴² Cu excepția instituției supreme de audit din Letonia, al cărei audit a avut drept rezultat două rapoarte, din rațiuni interne.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

47

Tabel – 17 contribuții ale instituțiilor supreme de audit în cinci domenii prioritare

	Belgia	Cipru	Germania	Letonia	Lituania	Țările de Jos	Portugalia	România	Slovacia	Suedia	UE (Curtea de Conturi Europene)
Sănătatea publică											
Sistemul național de sănătate						✓					
Asigurările obligatorii de sănătate			✓								
Achiziții publice	✓	✓									
Inventarul de echipamente medicale									✓		
Informarea publicului				✓							
Digitalizarea											
Sistemul de educație				✓							
Administrația publică					✓						
Răspunsul socioeconomic											
Întreprinderile						✓					
Regimurile de șomaj tehnic				✓							
Gestionarea situațiilor de criză și de urgență					✓						
Răspunsul economic al UE											✓
Finanțele publice și riscurile asociate											
Finanțele publice și riscurile asociate						✓				✓	
Execuția bugetară							✓				
Răspunsul global la diferite niveluri ale administrației publice											
Toate nivelurile administrației publice								✓			
Administrația publică locală						✓					

Domeniul prioritar: Sănătatea publică

44 Statele membre sunt principalele responsabile pentru politicile în domeniul sănătății publice și pentru deciziile privind punerea în aplicare și finanțarea răspunsului la pandemie. Pentru a preveni răspândirea virusului, a-și proteja populația și a reduce presiunile asupra sistemelor de sănătate publică, în special în ceea ce privește spitalele și capacitatea acestora de a prelua pacienți, statele membre au instituit o serie de măsuri care, deși în general similare, diferă semnificativ la nivelul teritoriului UE în ceea ce privește amploarea și durata.

45 Printre cele mai uzuale măsuri se numără distanțarea socială, utilizarea echipamentelor de protecție (precum măștile faciale), sistemele de depistare a contactilor, campaniile de testare și de vaccinare și spitalele temporare, pentru a face față creșterilor subite ale numărului de pacienți infectați cu COVID-19. Totodată, pentru a controla ratele de infectare, statele membre au impus periodic restricții și măsuri de limitare a mișcării persoanelor, închizând școlile, grădinițele, activitățile neesențiale și uneori chiar și producția industrială. Aproape toate statele membre au introdus politici de tipul „stai acasă”, aplicând excepții doar pentru nevoile esențiale, și au lansat campanii în presă și pe platformele de comunicare socială pentru a informa populația cu privire la modalitățile prin care se poate reduce la minimum riscul de infectare, dar și pentru a combate dezinformarea și știrile false. Cea mai mare parte a finanțării a fost alocată sectorului sanitar, cercetării și dezvoltării de vaccinuri și achizițiilor de echipamente medicale.

46 Prin urmare, instituțiile supreme de audit din Belgia, Cipru, Germania, Letonia, Portugalia și Slovacia și-au concentrat unele dintre activitățile de audit asupra măsurilor de sănătate publică și asupra măsurilor aferente, întrucât acestea constituie una dintre priorități în ceea ce privește răspunsul la pandemie. Instituția supremă de audit din Germania a analizat impactul pandemiei de COVID-19 asupra asigurărilor obligatorii de sănătate și asupra bugetului federal, instituțiile similare din Belgia, Cipru și Slovacia au evaluat procesele și procedurile de achiziții publice, iar instituția supremă de audit din Letonia a examinat utilizarea de fonduri publice pentru sprijinirea mass-mediei în contextul pandemiei de COVID-19.

Sistemul național de sănătate

Portugalia
Tribunal de Contas

COVID-19 – Impactul asupra activității sistemului național de sănătate și a accesului la asistența medicală

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
15.10.2020	Prezentare generală	Martie-iulie	PT

Obiectul și motivul evaluării

Necesitatea de a răspunde la pandemia de COVID-19 a determinat majoritatea țărilor și furnizorilor de asistență medicală să adopte măsuri care au limitat tratamentul elective. În Portugalia, Ordinul Ministrului Sănătății din 15 martie 2020 a suspendat activitatea elective fără caracter de urgență.

Constatări

Astfel, activitatea furnizorilor naționali de asistență medicală a fost mai scăzută în perioada martie-mai 2020 decât în aceleași luni ale anului 2019. Activitățile cele mai afectate au fost intervențiile chirurgicale elective (o scădere cu 58 %, 93 300 de operații), asistența medicală de urgență în spital (o scădere cu 44 %, 683 389 de vizite) și consultațiile medicale inițiale în ambulatoriu (o scădere cu 40 %, 364 535 de consultații).

Utilizarea consultațiilor la distanță a jucat un rol important în reducerea consultațiilor față în față în asistența medicală primară (consultațiile la distanță sau neclasificate au crescut cu 83 %, ajungând la 65 % din totalul consultațiilor). Utilizarea consultațiilor la distanță în îngrijirea în spital a rămas, dimpotrivă, la un nivel minim.

Numărul noilor pacienți cu trimitere de la unități de asistență primară pentru consultații în ambulatoriu și pentru intervenții chirurgicale a scăzut substanțial. Numărul solicitărilor de consultații până în mai 2020 a fost echivalent cu doar 67 % din cel înregistrat în aceeași perioadă a anului 2019, iar procentul echivalent pentru trimiteri la chirurgie a fost de 42 %.

Chiar și așa, timpul mediu de așteptare pentru pacienții de pe listele de așteptare a înrăutățit între 31 decembrie 2019 și 31 mai 2020. Timpul mediu de așteptare pentru o programare în ambulatoriu a crescut de la 100 la 171 de zile, iar aproximativ 69 % dintre cei aflați pe lista de așteptare la 31 mai 2020 au așteptat mai mult decât timpul de așteptare maxim garantat. Timpul mediu de așteptare pentru o intervenție chirurgicală a crescut de la 106 la 147 de zile, iar aproximativ 43 % dintre pacienții aflați pe lista de așteptare la 31 mai 2020 depășiseră deja, la momentul respectiv, timpul de așteptare maxim garantat.

Gradul de respectare a timpului de așteptare maxim garantat a scăzut pentru intervențiile chirurgicale efectuate în mai 2020, deși a fost relativ apropiat de cifrele înregistrate în anii precedenți. Respectarea timpului de așteptare maxim garantat s-a îmbunătățit pentru majoritatea intervențiilor chirurgicale de urgență (prioritate 3 și 4, cancer și alte boli), reflectând atenția acordată acestor pacienți comparativ cu cazurile mai puțin urgente. Activitatea fără caracter de urgență din cadrul sistemului național de sănătate a fost reluată în temeiul Ordinului nr. 5314/2020 al Ministrului Sănătății din 2 mai 2020. Acest ordin conține măsuri care ar putea îmbunătăți eficacitatea și eficiența alocării resurselor, deși există riscuri în ceea ce privește punerea în aplicare.

În iunie 2020, rezultatele activităților reluate au fost eterogene. Deși nivelul intervențiilor chirurgicale electivă și al consultațiilor în ambulatoriu la unele spitale și-a revenit parțial, cifrele au fost sub nivelurile din 2019 pentru majoritatea unităților.

Concluzii

Va fi nevoie de asistență medicală suplimentară pentru a furniza tratamentele care nu s-au putut efectua din cauza pandemiei de COVID-19. Prin urmare, există riscul ca sistemul național de sănătate să nu poată face față acestei cereri sporite fără a crește semnificativ timpii de așteptare.

Aceasta ar putea justifica instituirea, cu caracter extraordinar, a unor stimulente specifice în finanțarea națională pentru asistența medicală, pe lângă mecanismele existente folosite de minister și fără a exclude măsuri suplimentare, după cum s-a întâmplat deja în cazul creșterii stimulentelelor pentru oferirea de servicii suplimentare în sistemul național de sănătate.

Ca urmare a măsurilor generale de limitare a mișcării persoanelor din cauza stării de urgență, ar putea fi utilă identificarea de bune practici în ceea ce privește reorganizarea serviciilor din cadrul sistemului național de sănătate, precum și

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

revizuirea și ajustarea planurilor de contingență. Scopul ar fi acela de a identifica și a evalua compromisurile între alocarea resurselor pentru tratamentul pacienților cu COVID-19 și diagnosticarea și tratamentul altor boli, inclusiv îngrijirea fără caracter de urgență.

Există în continuare provocări în ceea ce privește reglementarea nivelului serviciilor și alocarea corespunzătoare a resurselor și acestea se vor menține și în viitorul apropiat. Asistența medicală elective care nu a putut fi acordată va trebui furnizată, iar sistemul național de sănătate trebuie să fie pregătit să combată un eventual al doilea val al pandemiei.

Asigurările obligatorii de sănătate

Germania
Bundesrechnungshof

Raport consultativ privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra schemei obligatorii de asigurări de sănătate, adresat Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
13.11.2020	Audit de conformitate/audit al performanței	Martie-octombrie	DE

Obiectul și motivul evaluării

În martie 2020, după declararea unei epidemii naționale de către Parlament, guvernul federal a luat măsuri pentru a atenua impactul pandemiei de COVID-19 și pentru a evita presiunile asupra sistemului de sănătate. Aceste măsuri au împovărat bugetul federal și fondurile schemelor obligatorii de asigurări de sănătate care constituie elementul central ce susține stabilitatea generală a sistemului de sănătate din Germania. Asiguratorii de sănătate primesc resurse financiare dintr-un fond pentru sănătate gestionat de o autoritate federală. Acest fond este alimentat din contribuții și dintr-un grant federal anual în valoare de 14,5 miliarde de euro. În 2020, după creșterea cheltuielilor în timpul pandemiei, grantul federal a fost majorat cu 3,5 miliarde de euro, urmând să fie suplimentat cu 5 miliarde de euro în 2021. Conform legii, Fondul pentru sănătate are obligația de a deține o rezervă de lichiditate, în prezent în valoare de 20 % din cheltuielile lunare medii. De asemenea, în Germania există societăți private de asigurări de sănătate; o mică parte a populației este înscrisă doar în astfel de sisteme. Asiguratorii privați de sănătate nu primesc granturi publice. ISA a auditat impactul pandemiei asupra Fondului pentru sănătate, asupra rezervei sale de lichiditate și asupra asiguratorilor care oferă asigurările obligatorii de sănătate. ISA a raportat Comisiei pentru buget din cadrul Parlamentului constatările sale în ceea ce privește grantul federal anual și impactul său asupra bugetului federal. Analizele din raport se opresc la luna octombrie 2020.

Constatări

Măsurile luate pentru limitarea pandemiei în Germania au condus la restricții considerabile în ceea ce privește viața publică și la o recesiune economică, ce a avut impact și asupra nivelului contribuțiilor primite de asiguratorii care oferă asigurările obligatorii de sănătate. Grupul de experți responsabili pentru estimările anuale ale veniturilor asiguratorilor de sănătate previzionează doar o mică creștere a contribuțiilor, până la 221,4 miliarde de euro, pentru întregul an 2020. Această valoare a fost cu 4,2 miliarde de euro mai mică decât cea previzionată înaintea pandemiei. În al doilea trimestru al anului 2020, cheltuielile asiguratorilor de sănătate pentru servicii au scăzut considerabil în unele domenii, în special în ceea ce privește serviciile stomatologice, fizioterapia, logopedia, măsurile de detectare timpurie, de prevenție și de reabilitare și tratamentele spitalicești. Începând cu jumătatea lunii martie, spitalele și-au păstrat capacitate liberă pentru cazurile de COVID-19 și au amânat intervențiile chirurgicale și tratamentele electivă. Totuși, economiile au fost anulate de cheltuielile suplimentare, în special pentru echipamente individuale de protecție și pentru asistență medicală sporită. Atunci când prestarea serviciilor s-a stabilizat, din iulie 2020, Ministerul Federal al Sănătății a estimat că cheltuielile vor ajunge la 257,8 miliarde de euro în 2020, cu 4,3 % mai mult decât în 2019.

Pentru a compensa scăderea veniturilor, Fondul pentru sănătate a trebuit să efectueze plăți compensatorii din rezerva sa de lichiditate. Plățile compensatorii pentru spitale au fost rambursate din bugetul federal și au ajuns la 8,9 miliarde de euro până în prezent. Alte plăți compensatorii și cheltuieli pentru peste 12 000 de paturi suplimentare de terapie intensivă dotate cu ventilatoare s-au ridicat până în prezent la aproximativ 1,8 miliarde de euro. În plus, spitalele au primit 93 de milioane de euro pentru prime destinate personalului medical de îngrijire care a fost deosebit de afectat de pandemie. Cheltuielile de diagnosticare în laborator au crescut ca urmare a testării pentru coronavirus după contactul cu persoane infectate sau după revenirea din zone de risc din străinătate. Până în prezent, 104 milioane de euro au fost puși la dispoziție din Fondul pentru sănătate în acest scop.

La începutul anului 2020, rezerva de lichiditate a Fondului pentru sănătate era de 10,2 miliarde de euro; la sfârșitul exercițiului financiar încheiat la 15 ianuarie 2021, rezerva totaliza 6,4 miliarde de euro. Pentru 15 ianuarie 2022, a fost previzionată o scădere suplimentară a rezervei de lichiditate, până la 5,2 miliarde de euro.

Concluzii

Impactul pandemiei de COVID-19 se va resimți în continuare în 2021. Se va acorda un grant de 5 miliarde de euro din bugetul federal, în contextul pandemiei, pentru a reduce povara asupra asiguratorilor de sănătate în 2021. În plus, asiguratorii de sănătate trebuie să transfere la Fondul pentru sănătate rezerve în valoare de 8 miliarde de euro. ISA a recunoscut că această intervenție excepțională la nivel de active s-a realizat conform legii și că, în orice caz, aceste rezerve erau alimentate în principal din alocări din Fondul pentru sănătate. Astfel, situația financiară a asiguratorilor pentru asigurările obligatorii de sănătate se stabilizase la momentul respectiv. Totuși, rezervele de lichiditate deținute de acești asiguratorii erau aproape epuizate. Rezerva de lichiditate nu mai putea să depășească semnificativ nivelul minim obligatoriu. În 2021, alte creșteri ale cheltuielilor în contextul pandemiei ar putea periclita respectarea nivelurilor minime ale rezervelor pentru 2022. Întrucât, în momentul de față, nu se poate previziona evoluția viitoare a pandemiei, impactul financiar asupra asiguratorilor de sănătate rămâne incert. ISA a îndemnat Ministerul Federal al Sănătății să monitorizeze cu atenție acțiunile și să ia măsurile ce se impun pentru stabilizarea sistemului de sănătate.

Achiziții publice

Belgia
Rekenhof

Contract guvernamental pentru urmărirea contactilor pacienților cu COVID-19

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
25.11.2020	Audit de conformitate	Aprilie-august	NL

Obiectul și motivul evaluării

ISA a examinat un important contract guvernamental care face parte din măsurile de gestionare a crizei provocate de pandemia de COVID-19: contractul pentru urmărirea contactilor. Ancheta a urmărit doar atribuirea contractului de către Agenția pentru îngrijire și sănătate a guvernului flamand. Aceasta nu a vizat în ansamblu procesul decizional pentru urmărirea contactilor, eficiența și eficacitatea modalității de abordare și de implementare a acestuia sau modul în care s-a organizat urmărirea contactilor.

Constatări

Contractul pentru urmărirea contactilor a fost atribuit printr-o procedură de negociere fără publicare prealabilă, folosită în circumstanțe extrem de urgente. Chiar și pentru astfel de proceduri, autoritatea contractantă trebuie să consulte mai mulți contractanți dacă este posibil. Deși au fost contactate șase societăți, Agenția pentru îngrijire și sănătate a primit o singură ofertă.

ISA nu a putut stabili cu certitudine dacă societățile contactate au fost tratate în mod egal și dacă s-a respectat principiul transparenței. Într-adevăr, unele elemente ale procedurii de atribuire nu au putut fi explicate pe deplin. ISA are dubii și în ceea ce privește durata, natura și conținutul contactului dintre agenție și societăți în contextul acestui contract.

De asemenea, procedura de atribuire a prezentat o serie de deficiențe și lacune administrative și juridice. Probabil că unele dintre acestea s-au datorat faptului că

procedura de atribuire a trebuit să fie lansată și finalizată atât de rapid. Prin urmare, Agenția pentru îngrijire și sănătate nu a putut elabora contractul în mod riguros sau suficient de detaliat, iar perioada pentru evaluarea ofertei și negociere a fost limitată. Fără îndoială, aceste circumstanțe au avut un impact nefavorabil sau negativ asupra prețului, a calității și a fiabilității ofertei.

Absența altor parteneri de negocieri, împreună cu urgența semnării și derulării contractului, au slăbit poziția de negociere a Agenției pentru îngrijire și sănătate. De asemenea, agenția nu a putut compara prețurile, pentru a se asigura că prețul oferit era în concordanță cu prețurile de pe piață.

Guvernul flamand a hotărât atribuirea contractului de urmărire a contactelor la 5 mai 2020. La 16 iulie 2020 s-a semnat un act adițional de completare și modificare a contractului, pentru o sumă de peste 1,57 milioane de euro (inclusiv TVA). Totuși, unele elemente ale acestui act adițional par să fi fost incluse în contractul sau în oferta inițială, cel puțin parțial.

În aceste circumstanțe, o monitorizare riguroasă a fazei de punere în aplicare de către Agenția pentru îngrijire și sănătate este absolut esențială. Cu toate acestea, agenția nu a dat curs mai multor sugestii utile și concrete formulate de Inspectoratul de finanțe în vederea unei mai bune gestionări a incertitudinilor, a riscurilor și a efectelor secundare în timpul fazei de implementare și pentru o monitorizare mai atentă a contractului.

Agenția pentru îngrijire și sănătate a arătat că furnizorul de servicii va factura pe baza serviciilor prestate efectiv, făcând posibilă o monitorizare mai atentă a facturării. Obligația furnizorului de servicii de a prezenta un raport financiar și de activitate trimestrial ar permite monitorizări și controale suplimentare.

Concluzii

Deoarece contractul a fost atribuit atât de repede, elaborarea sa nu a fost lipsită de erori. De asemenea, lipsa mai multor oferte, împreună cu urgența extremă a contractului, a slăbit poziția de negociere a Agenției pentru îngrijire și sănătate. Prin urmare, ISA recomandă agenției să monitorizeze îndeaproape și în mod constant faza de executare a contractului.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

57

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Cipru

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Audit privind procedurile de achiziții legate de pandemia de COVID-19

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
13.10.2020	Audit de conformitate	Aprilie-iunie	EL

Obiectul și motivul evaluării

Auditul a vizat trei teme:

- achiziția de servicii de testare moleculară pentru COVID-19 pe durata pandemiei, pentru care Direcția de achiziții (DA) din Ministerul Sănătății, autoritatea contractantă, derulase 16 proceduri de achiziții/programe în cadrul procedurii de negociere până la momentul auditului, ca urmare a caracterului urgent;
- achiziționarea a nouă milioane de măști de protecție de unică folosință de către DA, cu un cost de 4,68 milioane de euro, plus TVA, în cadrul a două proceduri de achiziții;
- implementarea proiectului de instituire a unei noi unități de terapie intensivă.

Constatări

- Principala problemă evidențiată de audit se referă la costul testelor moleculare și la variațiile semnificative observate în timp: într-o perioadă de două luni, costul a scăzut cu 55 %, de la un maxim de 110 euro până la un minim de 50 de euro pe test, după care a urmat o reducere până la 40-43 de euro pe test. De asemenea, trebuie remarcat faptul că reducerea s-a observat la nivelul costurilor transmise de un laborator privat responsabil pentru 69 % din totalul testelor; majoritatea testelor fuseseră încredințate acestui laborator la costul ridicat.

ISA a constatat că autoritatea contractantă urmăsea și aplicase în mare măsură procedurile prevăzute în legislația privind achizițiile publice aplicabilă în circumstanțe excepționale. Totuși, s-au înregistrat două cazuri de atribuire directă a contractelor către o societate în care un fost ministru avea un interes. O observație generală a fost aceea că, în sens contrar legislației aplicabile,

ministrul actual nu s-a rezumat la aprobarea testelor moleculare, ci chiar a emis instrucțiuni în prealabil și a stabilit aproape toate aspectele procedurii pe care ulterior i s-a cerut să o aplice și să o probe.

- (b) Nu s-au respectat pe deplin procedurile de achiziții în ceea ce privește achiziționarea măștilor și nici principiul transparenței, al egalității de tratament pentru toți operatorii economici sau al dezvoltării unei concurențe sănătoase, care stau la baza legislației privind achizițiile publice din Europa și din Cipru. Această situație este demonstrată, printre altele, de definirea deficitară a nevoilor și a restricțiilor impuse și de acceptarea *ex post* a unei oferte transmise de un operator economic în afara procedurii. De asemenea, ISA consideră că absența unei evaluări obiective a costurilor pentru ambele proceduri reprezintă o deficiență gravă.
- (c) Organizația de stat pentru servicii de sănătate a numit un arhitect specializat pentru elaborarea studiului și pentru supravegherea construirii unei noi unități de terapie intensivă, în absența unei proceduri de achiziție. De asemenea, aceasta a desemnat un anumit contractant care să realizeze construcția, într-o manieră care nu a asigurat nici măcar un minimum de concurență, deși s-au solicitat oferte de la trei societăți contractante. Contractul a fost atribuit contractantului desemnat inițial, deoarece celelalte două societăți fuseseră invitate să participe în ultimul moment și, prin urmare, nu au transmis o ofertă. Întreaga procedură de achiziție a generat, în esență, o impresie falsă de presupusă concurență. În plus, societatea contractantă în cauză are o relație specială cu un membru de rang înalt al organizației care a selectat-o. În sfârșit, o clauză esențială din condițiile de atribuire, prin care se prevedea impunerea unei penalități substanțiale în cazul întâzierilor în implementarea proiectului, a fost eliminată după depunerea ofertelor și înainte de semnarea contractului.

Concluzii

ISA înțelege pe deplin circumstanțele deosebite determinate de pandemie în care s-au desfășurat procedurile de achiziții supuse evaluării. Totuși, legislația privind achizițiile publice conține proceduri pentru atribuirea contractelor, chiar și în situații de urgență, care le permit autorităților contractante să desfășoare o procedură de negociere care este mai flexibilă decât procedurile aplicate în circumstanțe normale, durează mai puțin și respectă principiile de bază ale achizițiilor publice.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

ISA consideră că nu au fost respectate principiile de mai sus și că modul în care a fost gestionată situația a împiedicat exercitarea unui control adecvat asupra procedurii, din cauza informațiilor disponibile limitate. ISA dorește să sublinieze că circumstanțele speciale ale procedurii de achiziție în cauză nu elimină obligația de a urma procedurile obișnuite pentru a respecta principiile transparenței și egalității de tratament pentru toți operatorii economici, principii care cuprind esența legislației europene și cipriote privind achizițiile publice. Legislația relevantă privind achizițiile publice trebuie aplicată întotdeauna cu strictețe, aceasta furnizând autorităților contractante opțiuni și instrumente adecvate, indiferent de condițiile concrete. Chiar și în situații de pandemie, așa cum s-a întâmplat în perioada analizată, este esențial să fie protejate atât sănătatea publică, pe de o parte, cât și transparența și egalitatea de tratament, pe de altă parte, apărându-se astfel interesul public.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

60

Inventarul de echipamente medicale

Slovenia

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Gestionarea rezervelor materiale ale statului în situații de urgență

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
21.9.2020	Audit al performanței	Iunie-septembrie	SK

Obiectul și motivul evaluării

Scopul auditului a fost de a evalua măsura în care competențele și procesele Administrației rezervelor materiale ale statului din Republica Slovacia (ASMR) au fost adecvate și eficiente, de a evalua pregătirea ASMR și de a verifica acțiunile acestora în caz de urgență (pandemie).

Având în vedere lipsa produselor medicale în Slovacia în perioada primului val de COVID-19, ISA se aștepta ca procesele și competențele ASMR să fie inadecvate și ineficiente și ca aceasta să nu fie pregătită pentru pandemia de COVID-19.

Constatări

ISA a evidențiat cât de nepregătite erau instituțiile statului. Autoritățile de gestionare a crizei nu și-au îndeplinit obligațiile și nu au transmis ASMR solicitări pentru stocuri medicale de urgență. Articolele pe care trebuie să le furnizeze ASMR sunt stabilite de guvern. Totuși, consumabilele medicale nu făceau parte din portofoliul ASMR înainte de adoptarea hotărârii de guvern din 27 februarie 2020. Prin urmare, statul nu a fost în măsură să ofere articolele necesare spitalelor, centrelor de îngrijire pentru vârstnici sau personalului din prima linie. Două comisii consultative de specialitate – Comisia pentru pandemie a guvernului și Comisia națională împotriva epidemiilor – trebuiau să joace un rol esențial în situații excepționale de pandemie. ISA a constatat că rolul acestora era formal și că Comisia împotriva epidemiilor, prezidată de Inspectorul sanitar șef al țării, nu se reunise nici măcar o dată din 2019. Pe de altă parte, Celula permanentă de criză, un organism fără competență și autoritate juridică, intervenise în

mod activ în procesul de gestionare. Nu există dovezi scrise privind concluziile reuniunilor Celulei permanente de criză, de exemplu în ceea ce privește prioritizarea distribuirii stocurilor de urgență. Principalul organism de coordonare al statului în situații de urgență este Celula centrală de criză, iar guvernul slovac este autoritatea supremă, care are dreptul și obligația de a lua decizii.

De asemenea, ISA a atras atenția asupra lipsei de pregătire a ASMR pentru următorul val al pandemiei. Pregătirile s-au făcut fără o evaluare cuprinzătoare a eficacității și a eficienței măsurilor adoptate în primul val. Prin urmare, la jumătatea lunii septembrie 2020 se părea că rezervele ASMR erau aprovizionate cu echipamente medicale doar în proporție de 16 %. Aceasta prezenta un risc pentru capacitatea de a reacționa prompt la o creștere rapidă a numărului de pacienți infectați cu COVID-19. ASMR nu avea rezerve pentru 60 de zile, după cum impunea hotărârea de guvern, ci numai pentru 10. Din cele 14 tipuri de echipamente medicale, doar două erau disponibile în cantități suficiente, însă stocurile de măști chirurgicale și de teste COVID-19 erau mai mari decât era necesar. Nu erau disponibili saci pentru deșeuri biologice periculoase, iar necesarul de îmbrăcăminte de protecție, mănuși și viziere de unică folosință nu era nici pe departe satisfăcut (10 %). Conducerea ASMR gestiona solicitările de echipament medical de la caz la caz și nu dispunea de niciun mecanism de evaluare obiectivă sau de prioritizare. În 2020, ASMR a alocat materiale medicale în valoare de aproape 40 de milioane de euro, din care aproape trei sferturi erau pentru sectorul medical. Aceasta a răspuns extrem de repede unei solicitări din partea serviciilor guvernului din Slovacia, produsele fiind pregătite în 2 zile, însă a avut nevoie de mai bine de o lună ca să răspundă unei solicitări din partea Ministerului Justiției.

ASMR este o componentă executivă a sistemului de gestionare a crizelor la nivel de stat. Ministerele și autoritățile publice trebuie să transmită la ASMR solicitările privind crearea de stocuri de urgență și componența materialelor. Departamentul pentru sănătate nu și-a îndeplinit această obligație decât la sfârșitul lunii februarie 2021 și a solicitat ASMR să furnizeze echipamente medicale, pentru 30 de zile, autorităților de sănătate publică și clinicilor de boli infecțioase din cadrul spitalelor. Raportul ISA evidențiază riscul lipsei răspunderii personale pentru inacțiune, adică pentru nerespectarea reglementărilor de către instituțiile statului. În timpul stării de urgență, ASMR a furnizat articolele care ar fi trebuit să fie furnizate de diferite autorități centrale ale statului.

De asemenea, ISA a evidențiat utilizarea insuficientă a sistemelor informatice de către ASMR, în special între sediul și filialele acesteia, ceea ce a contribuit la absența unei

imagini de ansamblu în timp real a stocurilor din depozitele aflate în diferite părți ale Slovaciei.

Concluzii

ISA a constatat că, în timpul stării de urgență, competențele și procesele ASMR au fost inadecvate și ineficace și a evidențiat lipsa de pregătire a acestora în fața pandemiei de COVID-19. ISA a emis recomandări pentru remedierea deficiențelor identificate, atât a celor de natură sistemică, cât și a celor de natură procedurală.

ISA a recomandat Consiliului Național al Republicii Slovace să solicite Ministerului de Interne să efectueze o analiză aprofundată a proceselor de gestionare ale statului în situații extraordinare sau de urgență și, pe baza experienței acumulate în timpul pandemiei de COVID-19, să ia în considerare modificarea legislației în sensul de a stabili noi norme pentru procesul de gestionare a crizelor la nivel de stat.

Informarea publicului

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Letonia

Valsts kontrole

- (1) Alocarea și utilizarea fondurilor din programul finanțat de la bugetul de stat „Fonduri de contingență” pentru sprijinirea mass-mediei în vederea atenuării consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID-19
- (2) Utilizarea fondurilor alocate mass-mediei electronice în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
(1) 22.12.2020	Audit financiar	Aprilie-iulie	LV Sinteză EN
(2) 22.12.2020	Audit financiar	Martie-iulie	LV Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

Sprijinul acordat sectorului mass-mediei pentru atenuarea efectelor crizei provocate de pandemia de COVID-19 este esențial pentru consolidarea principalelor activități ale presei și pentru menținerea diversității mediului presei, precum și pentru depășirea cu succes a crizei la nivelul societății.

În primăvara anului 2020, Cabinetul de miniștri (Cabinetul) a acordat finanțare suplimentară din programul „Fonduri de contingență” pentru a ajuta presa să depășească pandemia și consecințele acesteia, cu următoarele obiective:

- o pentru Fundația pentru integrare socială (SIF) – 1 040 928 de euro pentru protejarea funcționării Fondului pentru sprijinirea presei și pentru a asigura informarea cuprinzătoare a publicului și formularea de opinii privind atenuarea crizei, pentru consolidarea presei și garantarea informării obiective în presa scrisă și pe portaluri comerciale de știri online, precum și pentru acordarea de asistență în vederea suportării costurilor de livrare a abonamentelor (societatea pe acțiuni „Latvijas Pasts”) și a costurilor de difuzare pentru mass-media electronică;

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

64

- o pentru Consiliul național pentru mass-media electronică (NEMMC) – 1 259 261 de euro, din care:
 - 259 261 de euro pentru a asigura sensibilizarea maximă a populației letone și furnizarea eficace de informații publice, precum și pentru a educa populația în ceea ce privește COVID-19;
 - 1 000 000 de euro pentru a asigura informarea cuprinzătoare a publicului și formularea de opinii privind gestionarea crizei și pentru consolidarea mass-mediei electronice comerciale.

ISA a evaluat situația și a elaborat două rapoarte intermediare de audit, în care au fost sintetizate:

- (1) informații privind SIF referitoare la validitatea solicitărilor și utilizarea efectivă a fondurilor suplimentare alocate pentru combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;
- (2) procedurile de verificare ale ISA în ceea ce privește finanțarea necesară NEMMC pentru a asigura desfășurarea celor două activități finanțate.

Constatări

- (1) ISA a examinat validitatea și utilizarea efectivă a fondurilor alocate SIF pentru sprijinirea presei în vederea atenuării consecințelor pandemiei de COVID-19.

ISA a constatat că, prin procedura de achiziție, s-au alocat fonduri pentru a se asigura continuitatea activității și pentru a se consolida capacitatea presei scrise și digitale comerciale, precum și pentru a se genera informații cuprinzătoare pentru populație și formularea de opinii privind gestionarea crizei. Totuși, ISA a constatat și că reglementările relevante nu stabileau criterii de eligibilitate pentru instituțiile de presă care urmau să primească acest ajutor de stat special.

Deși reglementările SIF privind cererile de oferte prevedeau că se vor acorda fonduri cu prioritate instituțiilor de presă care puteau demonstra o scădere cu 30 % a veniturilor comparativ cu aceeași lună a anului 2019, criteriile de evaluare permiteau, în realitate, finanțarea oricărei instituții de presă care înregistrase scăderi ale veniturilor, indiferent de cuantumul acestora.

- (2) Cea mai mare parte a finanțării (1 075 000 de euro) din suma alocată NEMMC a fost acordată, în cadrul unei proceduri de achiziții publice pentru servicii publice,

mass-mediei comerciale electronice. De asemenea, s-a acordat finanțare pentru societățile de stat cu răspundere limitată „Latvijas Radio” (25 674 de euro) și „Latvijas Televīzija” (158 587 de euro).

ISA a constatat că suma de 1 075 000 de euro, menită să asigure informarea cuprinzătoare a populației de către mass-media comercială electronică, nu a fost justificată prin calcule clare, ci a fost propusă pe baza opiniilor și a estimărilor exprimate de reprezentanții Ministerului Culturii și ai sectorului vizat, precum și pe baza experiențelor anterioare. S-ar putea concluziona că Ministerul Culturii, în cooperare cu NEMMC, pregătise o solicitare de finanțare publică în valoare de 1 000 000 de euro pentru instituirea sistemului său de sprijin pentru mass-media pe durata crizei și că, ulterior, s-a organizat o cerere de oferte pentru finanțarea mass-mediei comerciale electronice (1 075 000 de euro). La evaluarea ofertelor, NEMMC nu a verificat dacă declarațiile ofertanților conțineau informații veridice privind reducerea veniturilor din publicitate ale acestora cu cel puțin 30 %.

Totuși, solicitarea de fonduri pentru „Latvijas Radio” și pentru „Latvijas Televīzija” a fost justificată în mod corespunzător; se solicitaseră fonduri pentru a se atenua consecințele crizei și fusese întocmit un calcul detaliat în ceea ce privește fondurile solicitate.

Concluzii

Punerea în aplicare a recomandărilor ISA va asigura controlul asupra folosirii fondurilor din bugetul de stat și a granturilor și asupra organizării cererilor de oferte pentru NEMMC. ISA a propus definirea de către Cabinet a unei abordări și a unor criterii comune pentru alocarea de fonduri în vederea sprijinirii suplimentare a presei din programul „Fonduri de contingență” pentru a atenua consecințele crizei și încredințarea administrării finanțării pentru mass-media electronică unui singur organism.

Domeniul prioritar: digitalizarea

47 Pandemia a obligat atât persoanele, cât și societatea în ansamblul său să găsească rapid și să se adapteze la noi modalități de a interacționa, de a studia, de a învăța și de a lucra. Având în vedere generalizarea politicilor de tipul „stai acasă”, impactul ar fi fost și mai mare în absența unor soluții informatice. Atât sectorul public, cât și cel privat au trecut la un mod de funcționare digital în doar câteva săptămâni. Instrumentele și tehnologiile informatice care necesită o infrastructură digitală puternică și securizată, precum și competențe personale, au oferit noi soluții, dar s-au dovedit a fi și o provocare pentru persoane de toate vârstele.

48 Criza a demonstrat importanța tehnologiei digitale, punând în evidență oportunități, riscuri și blocaje. Aceasta a accelerat nu numai utilizarea instrumentelor digitale, ci și procesul de digitalizare în ansamblul său. Guvernarea digitală, comerțul electronic și comerțul cu amănuntul în mediul online, telemunca, învățământul la distanță și asistența medicală prin mijloace electronice au devenit elemente ale unei noi normalități. Pentru menținerea contactelor sociale se folosesc platforme, servicii de mesagerie și de videoconferință. În contextul pandemiei, volumele mari de date și inteligența artificială contribuie la căutarea de vaccinuri, la urmărirea infectărilor și la interpretarea modelelor de infectare.

49 Instituțiile supreme de audit din Letonia și din Țările de Jos au analizat dezvoltarea și impactul soluțiilor digitale: prima în domeniul educației, iar a doua în contextul telemuncii în instituțiile administrației centrale.

Sistemul de educație

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Letonia

Valsts kontrole

Învățământul la distanță într-o situație de urgență

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
30.9.2020	Audit financiar	Martie-iunie	LV Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

În urma anunțului OMS prin care se declara pandemia de COVID-19, Cabinetul de miniștri (Cabinetul) a declarat stare de urgență la 12 martie 2020 și a suspendat predarea în clasă în toate instituțiile de învățământ până la remedierea situației. Predarea urma să se desfășoare de la distanță, cu excepția examenelor naționale. Declarată inițial până la 14 aprilie 2020, starea de urgență a fost prelungită de două ori: până la 12 mai 2020 și apoi până la 9 iunie 2020.

Între 12 martie 2020 și 20 iunie 2020, Cabinetul a alocat resurse financiare suplimentare în valoare de 568 368 de euro pentru Ministerul Educației și Științei (Ministerul), din programul „Fonduri de contingență”, pentru finanțarea infrastructurii de învățământ la distanță în timpul stării de urgență:

- 203 160 de euro pentru achiziționarea de dispozitive inteligente (telefoane și tablete) pentru nevoile legate de învățământul la distanță ale elevilor din școlile primare și gimnaziale;
- 365 208 euro pentru producerea și distribuirea de conținut audiovizual pentru învățământul la distanță pe posturi de televiziune gratuite și pentru dezvoltarea unei platforme online și a unor soluții digitale.

În paralel, Cabinetul a autorizat Ministerul ca, pe durata stării de urgență, să suspende aplicarea Legii privind achizițiile publice în cazul bunurilor și serviciilor necesare pentru învățământul la distanță, achizițiile urmând să se bazeze pe acțiuni rapide și pe încheierea imediată a contractelor.

Raportul intermediar al ISA sintetizează constatările în urma verificărilor acestora la Minister în ceea ce privește validitatea solicitărilor de fonduri suplimentare și utilizarea efectivă a acestora:

- (1) pentru achiziționarea de dispozitive inteligente;
- (2) pentru crearea de conținut audiovizual pentru proiectul de învățământ la distanță „Tava klase” („Clasa ta”).

Constatări

(1) Achiziționarea de dispozitive inteligente

În martie 2020, Ministerul a organizat un sondaj pentru a evalua fezabilitatea punerii în aplicare a învățământului la distanță și pentru a obține informații despre situația concretă în ceea ce privește accesul la calculatoare, la dispozitive inteligente și la internet al elevilor din școlile primare și gimnaziale. Sondajul a arătat că peste 5 000 de elevi nu aveau acces la un calculator sau la un telefon inteligent dotat cu conexiune la internet. Prin urmare, Ministerul a abordat companiile de telecomunicații, pentru furnizarea echipamentului necesar.

Ministerul a cheltuit 436 732 de euro pentru a achiziționa dispozitive inteligente dotate cu conexiune la internet pentru învățământul la distanță (dintre care 203 160 de euro din fondurile de contingență).

Pentru a se asigura că Ministerul a folosit aceste fonduri în mod economic și eficient, ISA a abordat municipalitățile pentru a afla dacă acestea au distribuit elevilor dispozitivele inteligente oferite de Minister și ce au făcut cu ele după starea de urgență.

Rezultatele anchetei:

- Cea mai mare parte dintre cele 5 266 de dispozitive inteligente (în valoare totală de 557 731 de euro) fuseseră distribuite elevilor. Totuși, cel puțin 295 (în valoare de 28 665 de euro) nu fuseseră distribuite, ci rămăseseră la dispoziția municipalităților, deoarece Ministerul nu verificase dacă nevoile acestora mai corespundeau cu cele indicate inițial.
- Mai multe municipalități nu primiseră suficiente dispozitive inteligente, deci le achiziționaseră pe restul din fonduri proprii (cel puțin 139 de dispozitive).

- În plus, municipalitățile distribuiseră cel puțin 2 015 computere și tablete din fondurile instituțiilor de învățământ și primiseră cel puțin 144 din donații.
- Ministerul nu dăduse instrucțiuni în ceea ce privește utilizarea dispozitivelor inteligente după starea de urgență, deci municipalitățile au procedat în moduri diferite: dispozitivele fie au fost returnate instituțiilor de învățământ pentru a fi utilizate în continuare, fie au rămas la elevi.

(2) Punerea în aplicare a proiectului „Clasa ta”:

Potrivit Ministerului, starea de urgență a creat o nevoie urgentă de resurse educaționale originale atât pentru elevi, cât și pentru profesorii la diferite discipline, folosind învățământul la distanță și legături interdisciplinare de calitate ridicată și asigurând totodată un acces cât mai larg la materiale.

S-a produs și s-a distribuit conținut audiovizual pe posturi de televiziune gratuite și s-au dezvoltat o platformă online și soluții digitale. S-a alocat o sumă suplimentară de 365 208 euro de la bugetul de stat. Prin urmare, lecțiile „Clasa ta” au fost difuzate pe postul RE:TV și pe Sportacentrs.com în perioada 6 aprilie - 29 mai 2020 și a fost creat site-ul web www.tavaklase.lv.

Concluzii

Ca urmare a auditului, ISA a concluzionat că procesul de învățământ la distanță a fost în general organizat conform circumstanțelor stării de urgență și că Ministerul pusese la dispoziție bunurile și serviciile necesare pentru depășirea crizei provocate de pandemia de COVID-19 și pentru a face față consecințelor acesteia. Totodată, ISA a atras atenția asupra posibilelor modalități de a îmbunătăți în continuare gestionarea acestui proces.

Administrația guvernamentală

Algemene
Rekenkamer

Țările de Jos
Algemene Rekenkamer

Accentul pe telemunca digitală

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
2.11.2020	Anchetă	Iulie-octombrie	NL EN

Obiectul și motivul evaluării

Pandemia de COVID-19 a obligat școlile, universitățile, restaurantele și birourile să își închidă porțile în martie 2020. Acolo unde a fost posibil, a devenit dintr-o dată normal să se lucreze de acasă. Aproape toți cei aproximativ 175 000 de funcționari publici din ministere și din Înaltele Consilii de Stat au fost nevoiți să lucreze de acasă pe cât posibil, deseori cu mult succes. Trenurile și drumurile au rămas goale, dar munca a continuat de acasă. Funcționarii publici au colaborat și au comunicat prin telefon, prin unități convenționale de rețea și prin e-mail și, tot mai mult, prin întâlniri video, aplicații de mesagerie și platforme colaborative online. Desigur, instrumentele TIC colaborative nu erau ceva nou, dar acum erau folosite dintr-o dată, în masă, pentru tot felul de scopuri noi. Aceasta a ridicat multe semne de întrebare pentru utilizatori: Apelurile video prin Zoom sunt securizate? Ce informații pot partaja într-o aplicație? Cum îmi pot folosi în siguranță pentru muncă laptopul personal? ISA a identificat riscuri în utilizarea TIC colaborative în administrația centrală. Ca prim pas în investigarea acestor riscuri, ISA și-a propus să afle ce instrumente TIC s-au folosit, cum s-au folosit și cum a fost reglementată utilizarea lor.

Constatări

ISA a observat că criza provocată de pandemia de COVID-19 a condus la o creștere rapidă a telemuncii la nivelul administrației centrale. Pentru aceasta, a fost nevoie de o flexibilitate uriașă din partea personalului TIC și a serviciilor de asistență. ISA a apreciat modul în care ministerele, responsabilul informatic al administrației centrale, funcționarii publici și furnizorii de servicii, precum Centrul TIC pentru servicii comune, au reacționat la criza provocată de pandemia de COVID-19.

ISA a efectuat un sondaj pentru a obține informații privind aplicațiile TIC folosite de funcționarii publici atunci când lucrează de acasă. ISA a constatat că comunicările privind instrumentele TIC colaborative care puteau fi utilizate ar fi trebuit să fie mai clare și mai ușor de înțeles. O cincime dintre respondenți au declarat că nu știau de existența unor acorduri privind utilizarea instrumentelor TIC colaborative și 22 % nu erau mulțumiți de comunicarea privind aceste acorduri. Cele mai mari incertitudini planau asupra utilizării aplicațiilor de mesagerie, precum WhatsApp, și a platformelor de colaborare online, precum Microsoft Teams, SharePoint și Dropbox.

De asemenea, 7 % dintre respondenții care folosesc WhatsApp și 16 % dintre respondenții care folosesc e-mailul personal partajaseră informații confidențiale fără permisiune. Unul dintre motive a fost acela că, uneori, funcționarii publici nu știau ce aplicații aveau voie să folosească. De exemplu, pe rețeaua intranet a administrației centrale este menționat că se poate folosi WhatsApp în scopuri profesionale în anumite condiții. Totuși, unele ministere interzic în mod explicit utilizarea acestei aplicații de mesagerie.

Nemulțumirea față de capacitățile oferite de instrumentele TIC disponibile este unul dintre principalele motive pentru încălcarea acestor acorduri prin folosirea de aplicații care nu sunt recomandate. De asemenea, nici miniștrii, secretarii de stat și funcționarii publici de înalt nivel nu folosesc întotdeauna instrumentele TIC securizate indicate și disponibile, deși utilizarea instrumentelor TIC de către aceștia reprezintă un exemplu pentru restul organizației. Uneori, miniștrii, secretarii de stat și funcționarii publici de înalt nivel preferă aplicațiile de mesagerie populare, precum WhatsApp, tablete și telefoane inteligente mai puțin securizate, fiindcă sunt mai comode, mai rapide și mai ușor de folosit decât instrumentele extrem de securizate.

Ancheta ISA a evidențiat un exemplu în acest sens. În primăvara anului 2020, unul dintre ministere a instituit un mediu ultrasecurizat pentru videoconferințe, la solicitarea responsabilului informatic al administrației centrale. Scopul acestui mediu era acela de a asigura comunicarea confidențială între miniștri și secretarii de stat, însă el nu a fost utilizat.

Concluzii

Ancheta ISA arată că administrația centrală trebuie să ia măsuri pentru a securiza mai mult utilizarea aplicațiilor de mesagerie și a telefoanelor mobile. Din punctul de vedere al ISA, utilizarea acestora reprezintă cel mai mare risc pentru securitatea și

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

72

confidențialitatea informațiilor. Dacă nu sunt folosite instrumentele TIC recomandate sau dacă acestea sunt folosite incorect, informațiile ar putea ajunge la cine nu trebuie.

Unii funcționari publici din cadrul administrației centrale afirmă că este nevoie de o comunicare mai clară în ceea ce privește utilizarea în siguranță a instrumentelor ITC colaborative, precum aplicațiile de mesagerie și serviciile de videoconferință. Unii funcționari publici folosesc WhatsApp și e-mailul privat pentru a partaja informații profesionale confidențiale, încălcând astfel orientările organizațiilor lor în materie de securitate.

Aceste observații au condus la desfășurarea unei anchete de monitorizare în cadrul auditului financiar anual din 2020 efectuat de ISA asupra securității informațiilor în cadrul administrației centrale. ISA a analizat în special modul de gestionare a riscurilor și a incidentelor legate de WhatsApp și de diferitele instrumente de videoconferință utilizate la nivelul administrației centrale. Rezultatele au fost publicate în mai 2021.

Domeniul prioritar: Răspunsul socioeconomic

50 Și răspunsul socioeconomic ține, în principal, de competența statelor membre, ceea ce explică diferențele în privința severității măsurilor adoptate. Răspunsul fiecărui stat membru a depins, în primul rând, de situația sa economică și financiară de la începutul pandemiei, precum și de gradul său de pregătire din timpul primului val de infectări. În al doilea rând, nu toate statele membre au fost afectate simultan și cu aceeași intensitate, ceea ce a condus la o serie de ezitări în procesul decizional cu privire la natura măsurilor de protecție și de limitare a mișcării persoanelor și cu privire la necesitatea stimulentei economice și a pachetelor de reziliență.

51 În prezent, după mai bine de un an, statele membre au luat măsuri, într-un fel sau altul, pentru a contracara impactul negativ al măsurilor de limitare a mișcării persoanelor, care au determinat închiderea a numeroase afaceri, în unele cazuri permanent, și au redus substanțial cererea în multe sectoare. Riscul sporit de concedieri și disponibilizări a accentuat temerile privind creșterea șomajului și perturbările sociale, precum și necesitatea unor cheltuieli publice mai mari. Guvernele naționale au instituit scheme de suspendare temporară a contractului individual de muncă (cu păstrarea locului de muncă), pentru a ușura povara financiară a angajatorilor, a proteja ocuparea forței de muncă și a limita efectele sociale ale crizei. Acestea au folosit o gamă variată de instrumente pentru a oferi lichidități imediate întreprinderilor afectate (mai ales IMM-urilor), ajutându-le să rămână pe linia de plutire și să își păstreze locurile de muncă, evitând astfel greutăți suplimentare pentru gospodării și pentru persoanele care deja se confruntau cu o situație foarte dificilă.

52 Instituțiile supreme de audit din Letonia, Lituania și Țările de Jos și Curtea de Conturi Europeană au evaluat răspunsul socioeconomic la nivel național sau la nivelul UE. Letonia și Țările de Jos au auditat sprijinul acordat angajaților și întreprinderilor, în timp ce Lituania și Curtea de Conturi Europeană au evaluat răspunsul economic general în domeniile lor de competență.

Întreprinderile

Algemene
Rekenkamer

Țările de Jos
Algemene Rekenkamer

Sprijinul individual pentru întreprinderi în perioada crizei provocate de pandemia de COVID-19

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
12.11.2020	Audit al performanței	Martie-august	NL Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

ISA a publicat constatările auditului său în două părți, din care prima parte la 26 iunie 2020, sub forma unei scrisori către parlament: „Sprijinul pentru marile întreprinderi – să învățăm din trecut”. Această scrisoare sintetiza 16 lecții învățate în ultimii 40 de ani de guvernele succesive, uneori nu într-un mod foarte plăcut, despre aplicarea măsurilor de sprijin de stat. Aceste măsuri au variat de la sprijinul de stat pentru fostul grup de construcții navale RSV din anii 1970 și pentru producătorul de aeronave Fokker din anii 1990 până la asistența acordată recent băncilor în perioada crizei creditelor.

În a doua parte a proiectului, publicată la 12 noiembrie 2020 sub forma unui raport, ISA a examinat măsura în care cele 16 lecții fuseseră aplicate în măsurile de sprijin de stat pentru societăți precum KLM, IHC și HEMA în timpul actualei crize provocate de pandemia de COVID-19. ISA a examinat procedurile decizionale ale guvernului în cazul a patru societăți care primiseră sprijin de stat adaptat în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19 și în cazul a trei societăți ale căror solicitări fuseseră respinse. Fuseseră învățate lecțiile trecutului sau unele capcane rămâneau încă prea greu de evitat?

Constatări

ISA a constatat că guvernul aplicase multe dintre învățămintele desprinse în trecut. ISA a constatat că, în general, miniștrii analizaseră cu atenție solicitările, pentru a vedea dacă acestea erau justificate suficient, și exploraseră alternative acolo unde era

necesar. De asemenea, înainte de a stabili un plan pentru sprijinul de stat, aceștia evaluaseră mai întâi ce sprijin era disponibil din partea altor părți interesate pentru a salva întreprinderea în cauză (recapitalizare internă). Astfel, de exemplu, guvernul a decis că HEMA putea supraviețui fără sprijin. NS (operatorul feroviar național) și prestatorii de servicii de *handling* la sol de la aeroportul Schiphol au fost îndrumați către scheme mai generale de sprijin în contextul pandemiei de COVID-19. De asemenea, miniștrii au consultat, în general, Comisia Europeană cu promptitudine pentru a stabili compatibilitatea sprijinului propus cu piața internă. Totuși, auditul a arătat și că lucrurile nu au mers întotdeauna bine în toate situațiile. De exemplu, guvernul a anunțat prea devreme că intenționa să acorde KLM sprijin în valoare de 2-4 miliarde de euro. Acest anunț prea timpuriu a condus la pierderea avantajului în negocierile pe tema sprijinului cu băncile care dețineau participații la KLM și care ar fi suferit pierderi considerabile în cazul falimentului liniei aeriene. În cele din urmă, statul a ajuns să suporte 93 % din riscurile asociate măsurii de sprijin. Prin urmare, ISA a concluzionat că principiul recapitalizării interne a înregistrat doar un succes limitat în cazul KLM. Această situație amintește de recapitalizările Fokker și NedCar din anii 1990, când, în anumite momente, interesul public pentru salvarea respectivelor societăți a creat avantaje pentru anumite părți private, care au exercitat presiuni asupra guvernului în vederea acordării de sprijin.

De asemenea, ISA a constatat existența unui risc de conflict de interese: în cazul sprijinului pentru KLM, guvernul solicitase consultanță din partea ABN AMRO, deși banca făcea, de asemenea, parte din consorțiul cu care trebuia să se negocieze participarea la operațiunea de sprijin.

Sprijinul de stat pentru constructorul de nave IHC a vizat evitarea unei situații în care guvernul ar fi trebuit să plătească 395 de milioane de euro pentru asigurări ale creditului la export deja contractate, în cazul în care societatea ar fi intrat în faliment. IHC a fost salvată de la faliment, parțial grație asigurărilor suplimentare ale creditului. Guvernul a considerat că suma de 700 de milioane de euro reprezenta un nivel de risc acceptabil pentru stat ca urmare a acestei măsuri de sprijin. Totuși, ISA a constatat că riscul maxim pentru stat ca urmare a sprijinirii IHC ar fi putut ajunge chiar la 895 de milioane de euro. În jocurile de noroc, o astfel de strategie se numește „dublarea mizei”. Guvernul nu informase pe deplin parlamentul cu privire la acest risc. De asemenea, în cazul anumitor aspecte ale schemei de sprijin, parlamentul ar fi trebuit să fie informat mai devreme, conform legii, astfel încât să nu fie pus în fața faptului împlinit.

La 1 mai 2020, guvernul a publicat un nou cadru de evaluare pentru deciziile privind solicitările individuale de sprijin. ISA consideră că, sub rezerva anumitor ajustări, noul cadru de evaluare oferă o foaie de parcurs pentru gestionarea solicitărilor individuale de sprijin într-o manieră adecvată și structurată.

Concluzii

ISA a concluzionat că guvernul își însușise multe dintre învățămintele din trecut, dar nu pe toate, și a recomandat dezvoltarea cadrului de evaluare în privința anumitor aspecte. De asemenea, acest cadru de evaluare ar trebui oficializat.

Schemele de suspendare temporară a contractului individual de muncă

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Letonia

Valsts kontrole

Utilizarea finanțării alocate Ministerului de Finanțe pentru plata indemnizațiilor pentru perioadele nelucrate

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
26.11.2020	Audit financiar	Martie-august	LV Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

În martie 2020, Cabinetul de miniștri (cabinetul) a alocat pentru Ministerul de Finanțe resurse financiare suplimentare în valoare de maximum 101,8 milioane de euro din programul de stat „Fonduri de contingență”, cu scopul de a acoperi plata indemnizațiilor pentru perioadele nelucrate către angajații întreprinderilor a căror poziție financiară s-a deteriorat semnificativ din cauza răspândirii COVID-19 și către lucrătorii independenți aflați într-o situație similară.

Indemnizația pentru perioadele nelucrate este unul dintre mecanismele de sprijin pentru prevenirea și depășirea consecințelor pandemiei de COVID-19 prevăzute în legea „privind măsurile de prevenire și de eliminare a amenințării la adresa statului și a consecințelor acesteia ca urmare a răspândirii COVID-19”, care era deja în vigoare în martie 2020. Aceasta are drept scop remunerarea angajaților din sectoarele afectate de criză atunci când angajatorul nu mai poate oferi de lucru, precum și a lucrătorilor independenți a căror activitate economică a fost afectată de criză. Valoarea indemnizației pentru perioadele nelucrate este de până la 75 % din remunerația medie din ultimele șase luni, dar nu mai mult de 700 de euro per lună calendaristică.

Raportul intermediar al ISA sintetizează informații privind verificările efectuate la Ministerul de Finanțe și la instituția sa subordonată – Serviciul de administrare fiscală (SRS) – cu privire la utilizarea efectivă a fondurilor suplimentare alocate pentru atenuarea consecințelor pandemiei de COVID-19 prin plata indemnizației pentru perioadele nelucrate. De asemenea, ISA a evaluat criteriile pentru acordarea indemnizației și măsurile de administrare a acesteia.

Constatări

SRS i-a fost alocată o sumă totală de 54 076 431 de euro pentru plata indemnizațiilor pentru perioadele nelucrate și s-au folosit 53 784 481 de euro (53 % din pachetul financiar total). S-au plătit indemnizații în valoare de 51 446 671 de euro pentru 52 867 de angajați și în valoare de 2 337 810 euro pentru 2 381 de lucrători independenți (până în august 2020). Plățile efective au fost mult mai mici decât suma alocată (rezervată) inițial de cabinet, dar, pe de altă parte, calculele inițiale au acoperit mai puține sectoare și, prin urmare, o gamă mai restrânsă de beneficiari. De asemenea, indemnizația a vizat o perioadă mai scurtă. Calculele s-au bazat pe plata indemnizației pentru două luni, însă de fapt aceasta a fost plătită timp de aproape patru luni.

La verificarea măsurii în care SRS acordase și plătise indemnizația pentru perioadele nelucrate în conformitate cu scopul vizat pentru granturile menite să acopere indemnizațiile pentru perioadele nelucrate și în conformitate cu cerințele prevăzute în legislație, ISA nu a identificat neconformități semnificative, dar a identificat unele deficiențe în ceea ce privește cadrul juridic și punerea sa în aplicare:

- o În principiu, modificările aduse reglementărilor Cabinetului prin care se prevedea plata de indemnizații pentru perioadele nelucrate au vizat extinderea gamei de beneficiari. Totuși, una dintre modificări, care prevedea includerea unui nou grup de beneficiari ai indemnizației pentru perioadele nelucrate, a condus la excluderea altor categorii din sfera beneficiarilor potențiali.
- o În unele cazuri s-au creat condiții inegale între diferite grupuri țintă pentru acordarea indemnizației pentru perioadele nelucrate:
 - În ceea ce privește lucrătorii independenți, situația a fost mai favorabilă pentru plătitorii de impozit pe venitul microîntreprinderilor, întrucât nu s-a stabilit niciun criteriu pentru evaluarea cuantumului acestui impozit, deși plătitorii de impozit pe venitul microîntreprinderilor nu mai plătesc alte impozite. Totuși, pentru alți lucrători independenți, s-a stabilit un quantum minim al contribuțiilor obligatorii la asigurările sociale de stat care să fi fost plătit în ultimele două trimestre ale anului 2019.
 - La plata unor impozite cu valori echivalente, angajații care lucrau pentru un singur angajator afectat de criză au fost mai avantajați decât cei care lucrau cu fracțiuni de normă pentru mai mulți astfel de angajatori, întrucât acești din urmă angajați se calificau pentru indemnizațiile acordate pentru perioadele nelucrate pe baza salariului mediu brut de la un singur angajator.

Concluzii

Ca urmare a auditului, ISA a recomandat Cabinetului să se asigure că tuturor potențialilor beneficiari afectați de criză li se aplică condiții egale. Atunci când sunt introduse noi forme de sprijin și este extinsă gama de beneficiari, nu trebuie excluse anumite grupuri de persoane care se calificau pentru ajutor înaintea modificării și trebuie să existe șanse egale de calificare pentru ajutor în cadrul grupului țintă vizat de sprijin.

În situația excepțională actuală, după audit s-au efectuat următoarele modificări: angajații pot primi indemnizații pentru perioadele nelucrate pe baza salariului mediu brut primit de la mai mulți angajatori afectați de criză; nu este necesar un quantum minim al contribuțiilor obligatorii la asigurările sociale de stat pentru a primi indemnizație pentru perioadele nelucrate; valoarea indemnizației este stabilită proporțional cu perioada nelucrată.

Gestionarea situațiilor de criză și de urgență

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA

Lituania

Valstybės kontrolė

Criza provocată de pandemia de COVID-19 și gestionarea situațiilor de urgență

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
30.11.2020	Evaluare	Februarie-octombrie	LT Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

Pentru a atenua consecințele socioeconomice ale pandemiei de COVID-19, este nevoie de măsuri și de acțiuni transversale, sub forma unor decizii politice rapide și a adaptării legislației, a unor măsuri economice și financiare suplimentare pentru a reduce la minimum impactul negativ asupra economiei și a unor soluții bine țintite la nevoile societății. Amploarea răspunsului guvernului și punerea sa în aplicare la timp au un impact decisiv asupra modului în care vor fi reduse la minimum consecințele negative ale pandemiei de COVID-19 asupra sănătății publice, a veniturilor populației, a lichidității întreprinderilor etc. și asupra modului în care se vor modifica veniturile și cheltuielile publice.

Raportul ISA sintetizează informații privind acțiunile și măsurile întreprinse de guvernul Republicii Lituania pentru gestionarea situației de urgență, pentru atenuarea consecințelor pandemiei de COVID-19 și pentru promovarea economiei și a redresării. De asemenea, acesta prezintă modul în care au fost utilizate fondurile alocate.

Constatări

Ținând cont de impactul negativ al situației asupra mediului social și a economiei și pentru a gestiona răspândirea pandemiei de COVID-19, guvernul Republicii Lituania a adoptat o serie de măsuri în perioada martie-iunie 2020:

- Un plan de măsuri pentru stimularea economiei și reducerea consecințelor răspândirii coronavirusului (COVID-19) pentru: a asigura resurse pentru funcționarea eficace a sistemelor de sănătate și de protecție publică; a contribui

la menținerea locurilor de muncă și a nivelurilor de venituri ale populației; a ajuta întreprinderile să își mențină lichiditatea; a stimula economia și a garanta lichiditățile Trezoreriei Publice. S-a alocat o sumă de 6,2 miliarde de euro pentru plan, iar măsurile ce aveau nevoie de finanțare directă (investiții, împrumuturi, despăgubiri, subvenții, plăți) au ajuns la 4,9 miliarde de euro, din care se folosiseră 40,1 % până la sfârșitul lunii septembrie 2020.

- o Planul DNA privind viitorul economiei, menit să asigure investiții rapide și eficiente în redresarea și creșterea economică a Lituaniei, pentru ca economia să devină sustenabilă și inovatoare și să genereze valoare adăugată ridicată. S-a alocat o sumă de 5,8 miliarde de euro pentru acest plan, punându-se accentul pe cinci domenii prioritare: capitalul uman, economia și afacerile digitale, inovarea și cercetarea, infrastructura economică, schimbările climatice și energia. Până la sfârșitul lunii octombrie 2020, se investiseră 13,5 % din fondurile alocate acestui plan.
- o O strategie de gestionare a pandemiei de COVID-19, menită să gestioneze răspândirea virusului pe termen scurt și să asigure o pregătire adecvată pentru posibile noi valuri ale pandemiei în viitor. Pentru punerea în aplicare a strategiei au fost planificate 126 de acțiuni care nu aveau legătură cu fondurile. În octombrie 2020, 28 % dintre acțiunile din cadrul strategiei erau afectate de întârzieri.

Concluzii

La analiza punerii în aplicare a măsurilor adoptate de guvernul Republicii Lituania, ISA a constatat că riscurile pentru transformarea economiei Lituaniei într-o economie inovatoare cu valoare adăugată ridicată, pentru a atinge obiectivul Planului DNA privind viitorul economiei, s-au datorat lipsei de timp pentru analiza și evaluarea proiectelor, lipsei informațiilor privind fezabilitatea economică a acestora și lipsei unei analize cost-beneficiu detaliate.

Pandemia de coronavirus avusese un impact negativ asupra finanțelor publice, a economiei și a pieței muncii: datoria publică crescuse, produsul intern brut scăzuse; veniturile publice erau inferioare așteptărilor, cheltuielile erau mai mari, șomajul crescuse etc. Totuși, dezvoltarea economică a Lituaniei din prima jumătate a anului 2020 a fost mai bună decât se preconizase. Situația fusese influențată parțial și de măsurile de stimulare economică și de măsurile de sprijin pentru populație și întreprinderi adoptate de guvern.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

82

ISA este de părere că datele compilate în raportul de evaluare vor deveni o sursă de informații agregate privind acțiunile guvernului Republicii Lituania și vor oferi instituțiilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență o șansă suplimentară să abordeze efectele negative ale pandemiei, să planifice și să ia decizii care să răspundă în mod optim nevoilor din domeniile care sunt cel mai puternic afectate de consecințele pandemiei.

Răspunsul economic al UE

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Uniunea Europeană
Curtea de Conturi Europeană

Documentul de analiză nr. 06/2020: „Riscuri, provocări și oportunități în cadrul răspunsului în materie de politică economică al UE la criza provocată de pandemia de COVID-19”

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
9.12.2020	Document de analiză	Martie-august	Limbi oficiale ale UE

Obiectul și motivul evaluării

Pandemia de COVID-19 a obligat statele membre ale UE să își închidă o parte substanțială a economiei. În mai 2020, se estima că PIB-ul real al UE se va contracta cu 7,4 % în 2020. Pentru a aplatiza curba pandemiei și pentru a limita și a contracara prejudiciile economice, UE și statele sale membre au pus în aplicare diferite măsuri. Deși UE îndeplinește rolul de lider și de coordonator în facilitarea măsurilor ce vizează controlul prejudiciilor economice și redresarea, aceste măsuri sunt decise și puse în aplicare mai ales la nivel național.

Ca bază pentru decizii în cunoștință de cauză privind punerea în aplicare a noilor măsuri și ajustarea celor existente, este esențial să se înțeleagă cum a reacționat UE, în ansamblul său, la pandemia actuală. În acest scop, documentul de analiză oferă o prezentare independentă a acțiunilor economice relevante adoptate la nivel național (până în iulie 2020) și la nivelul UE (până în octombrie 2020). Mai întâi, Curtea a colectat și a analizat sistematic toate informațiile și datele disponibile public, apoi a evaluat diferitele măsuri lansate la nivelul UE și în statele membre, identificând posibilele riscuri, provocări și oportunități pentru coordonarea viitoarei politici economice a UE.

Constatările Curții

Guvernele au adoptat o gamă largă de măsuri bugetare discreționare, în valoare de aproximativ 3 500 de miliarde de euro, în general în conformitate cu orientările UE în materie de politici de criză, și anume scheme de păstrare a locurilor de muncă și ajutoare de stat pentru a oferi sprijin pentru lichiditate întreprinderilor. Componenta și amploarea relativă a pachetelor naționale au variat în mod semnificativ de la un stat membru la altul. Deși acestea au atenuat în mod eficace riscul de șomaj în timpul perioadelor de limitare a mișcării persoanelor, ele vor spori semnificativ nivelul datoriei publice.

Răspunsul UE a constat în măsuri de sprijinire a eforturilor naționale pentru gestionarea crizei:

- o intervenție monetară rapidă a Băncii Centrale Europene, însoțită de:
 - utilizarea flexibilității oferite de normele UE în materie de ajutoare de stat și în materie bugetară;
 - orientări ad-hoc în materie de politică economică;
 - redirectionarea bugetului UE către măsuri de răspuns la criză;
- crearea unor mecanisme de siguranță pentru a oferi sprijin direcționat pentru împrumuturi:
 - guvernelor, prin intermediul Comisiei (instrumentul SURE și Mecanismul european de stabilitate);
 - întreprinderilor, prin Banca Europeană de Investiții;
- dezvoltarea unor instrumente de sprijin mai ample, NGEU⁴³ (în valoare de 750 de miliarde de euro) fiind cel mai mare și mai important dintre acestea. Elementul central al acestuia este Mecanismul de redresare și reziliență, care vizează abordarea riscurilor de divergență economică și alinierea redresării la strategia verde și la strategia digitală a UE.

⁴³ Încă nefuncțional la momentul finalizării analizei.

Concluzii

Setul de măsuri luate la nivelul statelor membre și la nivelul UE creează riscuri și provocări în ceea ce privește coordonarea și punerea în aplicare a politicii economice a UE și buna gestiune financiară a fondurilor UE.

- Pachetele de măsuri bugetare ale statelor membre generează noi provocări pentru autoritățile UE responsabile cu supravegherea situațiilor bugetare, a pieței interne, a piețelor forței de muncă și a sectorului financiar.
- Există riscul ca decalajul economic dintre statele membre să se accentueze și mai mult, întrucât capacitatea acestora de răspuns la criză a variat considerabil, în funcție de situația lor economică preexistentă.
- Există riscul ca eficacitatea noului mecanism de redresare propus să fie afectată dacă:
 - structura sa financiară și cadrul de monitorizare și de responsabilitate nu sunt adecvate;
 - planurile de redresare nu sunt coordonate în mod corespunzător și nu se axează pe reforme și investiții cu rol de stimulare a creșterii;
 - nu este pus în aplicare la timp și/sau nivelurile de absorbție sunt scăzute.
- Comisia se va confrunta cu provocarea de a gestiona riscul financiar al tranzacțiilor de mare amploare ale UE pe piețele de capital.
- De asemenea, răspunsul economic al UE la criza provocată de pandemia de COVID-19 prezintă oportunități:
 - Punerea în aplicare a răspunsului financiar al UE la criza economică este în desfășurare, dar poate însemna un rol consolidat al instituțiilor UE în gestionarea redresării economice a Uniunii.
 - Crearea de noi fonduri temporare, precum instrumentele SURE și NGEU, oferă oportunitatea de a reflecta asupra unor îmbunătățiri permanente ale capacității bugetare a UE de a reacționa la șocuri economice majore și de a atenua divergențele economice dintre statele membre care decurg din astfel de șocuri.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

86

- Finanțarea suplimentară constituie, de asemenea, o ocazie importantă de a promova priorități ale UE precum dezvoltarea durabilă și digitalizarea, dacă acțiunile sunt concepute cu atenție și monitorizate în mod riguros în cadrul semestrului european.

Domeniul prioritar: Finanțele publice și riscurile asociate

53 Încă de la jumătatea anului 2020, statele membre adoptaseră deja aproape 1 250 de măsuri bugetare pentru a combate impactul pandemiei asupra sănătății și la nivel economic, cu o valoare de 3 500 de miliarde de euro (27 % din PIB-ul estimat al UE-27 pentru 2020)⁴⁴. Miliardele de euro mobilizate în primul val depășeau deja valoarea totală a tuturor pachetelor de redresare adoptate în perioada 2008-2009⁴⁵.

54 Politicile bugetare ale statelor membre s-au concentrat pe reducerea impactului pe termen scurt al măsurilor de limitare a mișcării persoanelor și al reducerii cererii asupra veniturilor și asupra ocupării forței de muncă, precum și pe utilizarea măsurilor de redresare și reziliență. În general, acestea constau în:

- factori de stabilizare bugetară automată, precum ajustările fiscale standard și sistemele de asigurări pentru șomaj;
- măsuri discreționare de stimulare bugetară, precum facilitățile fiscale sau reducerile de impozite, și cheltuieli excepționale în domenii precum sprijinirea ocupării forței de muncă și sectorul sănătății;
- măsuri nebugetare pentru garantarea lichidității întreprinderilor (împrumuturi de stat, garanții pentru împrumuturi, amânări la plata impozitelor etc.), care nu au un cost bugetar direct.

55 Instituțiile supreme de audit din Portugalia, Suedia și Țările de Jos au evaluat impactul, riscurile și implicațiile bugetare ale măsurilor financiare adoptate ca răspuns la pandemia de COVID-19 în ceea ce privește finanțele publice și execuția bugetelor naționale.

⁴⁴ Curtea de Conturi Europeană, *Documentul de analiză nr. 06/2020: Riscuri, provocări și oportunități în cadrul răspunsului în materie de politică economică al UE la criza provocată de pandemia de COVID-19*, 9.12.2020.

⁴⁵ Comisia Europeană, *Questions and answers: Communication on fiscal policy response to coronavirus pandemic*, 3.3.2021.

Finanțele publice și riscurile asociate

Algemene
Rekenkamer

Țările de Jos
Algemene Rekenkamer

Criza provocată de pandemia de COVID-19: riscul garanțiilor și al creditelor pentru finanțele publice

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
25.11.2020	Audit financiar/ de conformitate	Martie-august	NL Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

În perioada martie-august 2020, guvernul Țărilor de Jos a instituit diferite scheme pentru evitarea recesiunii economice ca urmare a măsurilor adoptate pentru prevenirea răspândirii COVID-19.

Pe lângă miliardele de euro alocate pentru cheltuieli suplimentare și venituri pierdute, guvernul a oferit și garanții, a extins schemele de garantare existente și a acordat împrumuturi. Deși schemele de garantare nu generează cheltuieli imediat, ele creează riscul unor cheltuieli (considerabile) dacă garanțiile sunt executate.

Prin urmare, guvernul a stabilit deja norme stricte privind instituirea schemelor de garantare și acordarea de împrumuturi.

ISA a investigat garanțiile și împrumuturile acordate de guvern din martie până la sfârșitul lunii august 2020 și măsura în care acesta a respectat normele aplicabile.

De asemenea, ISA a investigat dacă și cum a fost informat parlamentul cu privire la aceste garanții și împrumuturi și dacă au fost respectate normele bugetare ale parlamentului.

Constatări

Din martie până la sfârșitul lunii august 2020, guvernul a instituit sau a extins 14 scheme de garantare. Aceasta a crescut cu 60,9 miliarde de euro valoarea totală a garanțiilor în curs oferite de guvernul Țărilor de Jos. Guvernul se așteaptă ca această

măsură să genereze cheltuieli suplimentare de 2,6 miliarde de euro. În plus, în aceeași perioadă, guvernul a acordat opt împrumuturi cu o valoare totală de 1,8 miliarde de euro.

Așadar, garanțiile și împrumuturile emise de guvern din martie până la sfârșitul lunii august 2020 au crescut cu 62,7 miliarde de euro valoarea finanțelor publice aflate în pericol. Prin urmare, suma totală din finanțele publice aflată în pericol a ajuns la un nivel aproape egal cu nivelul record din timpul crizei creditelor (245,5 miliarde de euro).

Ancheta ISA a arătat, de asemenea, că guvernul nu aplicase în mod consecvent propriile norme privind instituirea sau extinderea schemelor de garantare și a împrumuturilor. De exemplu, nu fusese folosit cadrul obligatoriu de evaluare pentru fiecare schemă nouă sau extinsă. La schemele pentru care s-a folosit totuși cadrul, gradul de rigurozitate în finalizarea cadrelor de evaluare a variat. De asemenea, nu toate cadrele de evaluare finalizate au fost trimise parlamentului în timp util, deși era obligatoriu. Prin urmare, parlamentul nu s-a putut familiariza cu conținutul legilor bugetare modificate înainte de a le aproba.

În sfârșit, ancheta ISA arată că, pentru 6 dintre cele 22 de scheme create sau extinse, guvernul nu informase parlamentul cu privire la intrarea lor în vigoare înainte ca acesta din urmă să poată discuta legea bugetară modificată. Conform Legii privind situațiile financiare guvernamentale din Țările de Jos, un ministru trebuie să înștiințeze parlamentul în scris cu privire la introducerea unei scheme dacă, în interes național, aceasta trebuie introdusă înainte ca parlamentul să poată discuta și aproba legea de modificare a bugetului.

Concluzii

Ancheta ISA a concluzionat că guvernul nu aplicase în mod consecvent propriile politici și norme privind instituirea sau extinderea schemelor de garantare și a împrumuturilor. De asemenea, ISA a concluzionat că parlamentul nu a fost întotdeauna înștiințat în timp util și, astfel, în câteva cazuri s-a încălcat Legea privind situațiile financiare guvernamentale din Țările de Jos.

ISA recomandă ca Ministrul de Finanțe să revizuiască normele aplicabile stabilirii sau extinderii schemelor de garantare și acordării împrumuturilor din perspectiva utilizării acestora în situații de criză. De asemenea, ISA a recomandat ca Ministrul de Finanțe să facă eforturi suplimentare pentru a se asigura că parlamentul este înștiințat în mod

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

90

corespunzător, în timp util. Totodată, ISA a recomandat o mai bună informare a parlamentului cu privire la riscurile asociate schemelor, la pierderile așteptate și la nivelul rezervelor disponibile în acest scop. În final, ISA a recomandat să se evalueze cât mai curând schemele introduse special pentru a combate consecințele economice ale crizei provocate de pandemia de COVID-19, punându-se accentul în special pe eficacitatea acestora.

Suedia
Riksrevisionen

RIKSREVISIONEN

Cadrul de politică bugetară – aplicarea sa de către guvern în 2020

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Linkuri
17.12.2020	Audit al performanței	Aprilie-septembrie	SV Sinteză EN

Obiectul și motivul evaluării

Pentru a contracara recesiunea economică profundă datorată pandemiei de coronavirus, guvernul suedez a dispus o serie de măsuri de sprijin în primăvara și în vara anului 2020. S-a estimat că aceste măsuri ar slăbi finanțele publice cu aproximativ 2 % din PIB. Legea bugetară din 2021 a propus măsuri suplimentare, în valoare totală de 108 miliarde SEK (2,1 % din PIB) pentru repornirea economiei.

Deși o politică bugetară expansionistă este clar necesară pentru stabilizarea economiei în perioade de criză, menținerea unor finanțe publice solide pe termen lung este la fel de importantă. Prin urmare, ISA a auditat politica bugetară a guvernului în raport cu cadrul de politică bugetară din Suedia, al cărui scop este să asigure o politică bugetară sustenabilă și transparentă pe termen lung.

Cadrul conține mai multe obiective în ceea ce privește politica bugetară, dar și principii pentru o raportare transparentă, și a fost adoptat de Riksdag, parlamentul suedez. Cadrul a fost instituit de la începutul anilor 2000 și a fost rafinat de-a lungul timpului, parțial ca urmare a auditurilor recurente ale ISA pe această temă.

Constatări

Auditul a demonstrat că măsurile de criză ale guvernului au condus la deficite mari și că excedentul vizat pentru împrumuturile nete generale ale guvernului nu va fi atins. Sunt permise abateri temporare de la nivelul vizat din rațiuni legate de politica de stabilizare, întrucât excedentul vizat se aplică pe durata unui ciclu economic. Totuși, guvernul nu își prezentase planul obligatoriu privind modul în care excedentul vizat ar putea fi atins pe termen mediu.

Alt obiectiv al politicii bugetare este plafonul cheltuielilor administrației centrale, al cărui nivel a fost majorat substanțial de guvern pentru 2020 și pentru anii următori. Auditul a arătat că guvernul a avut motive întemeiate să crească plafonul cheltuielilor pentru 2020, întrucât pandemia a schimbat radical condițiile politicii bugetare. Însă nivelurile substanțial majorate pentru 2021 și 2022 nu au avut la bază previziunile macroeconomice ale guvernului și nici nu au fost corelate cu acestea. Dimpotrivă, ele au fost motivate de necesitatea unor marje de siguranță extrem de ridicate.

Nivelul propus al plafonului de cheltuieli pentru 2023 a revenit la niveluri normale în raport cu dimensiunea economiei suedeze. Aceasta limitează posibilitatea de majorare permanentă a cheltuielilor pe durata crizei, ceea ce înseamnă că marjele extreme din anii precedenți pot fi folosite doar pentru măsuri temporare. În acest context, ISA a constatat că sfera de aplicare a măsurilor temporare și permanente în ceea ce privește cheltuielile era neclară în Legea bugetului.

Concluzii

ISA a concluzionat că politica bugetară a fost proiectată și raportată în principal în conformitate cu cadrul de politică bugetară. Acest cadru a oferit guvernului sprijin pentru abaterile temporare de la excedentul vizat, din rațiuni legate de politica de stabilizare. Dar s-au înregistrat și abateri de la cadru: neraportând modul în care avea să revină la excedentul vizat, guvernul nu a respectat Legea bugetului. ISA a considerat că situația incertă nu constituie o justificare valabilă pentru nerespectarea dispozițiilor Legii bugetului. Dimpotrivă, tocmai în recesiunile bruște este de așteptat să apară abateri față de nivelul vizat.

De asemenea, ISA a concluzionat că guvernul a majorat plafoanele de cheltuieli pentru 2021 și 2022 într-un mod care nu era justificat de cadru și care risca să genereze priorități mai puțin eficace în ceea ce privește cheltuielile. Nivelurile erau atât de ridicate, încât era pusă în pericol funcția plafonului ca instrument de sprijinire a excedentului vizat. O alternativă mai adecvată ar fi constat în introducerea unor majorări doar pentru a acoperi nevoia care rezulta din politica de stabilizare aplicată efectiv de guvern, plus o marjă pentru incertitudini macroeconomice neobișnuit de mari. Dacă se schimbau din nou semnificativ condițiile de politică bugetară, guvernul putea reveni oricând la Riksdag cu propuneri de noi niveluri ale plafonului de cheltuieli.

De asemenea, ISA a recomandat să se clarifice sfera de aplicare a măsurilor temporare și permanente în ceea ce privește cheltuielile bugetare, cel mai târziu în viitoarea Lege privind politica fiscală din primăvara anului 2021.

Riscuri asociate execuției bugetare

TRIBUNAL DE
CONTAS

Portugalia

Tribunal de Contas

Riscuri asociate utilizării resurselor publice în gestionarea situațiilor de urgență (pandemia de COVID-19)

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
1.6.2020	Analiză	De la începutul pandemiei	PT

Obiectul și motivul evaluării

Prin acest document, ISA și-a propus să atragă atenția, într-o etapă foarte timpurie a pandemiei, asupra unui număr de riscuri relevante pentru gestiunea financiară în timpul situațiilor de urgență și care nu trebuie ignorate în criza economică, socială, financiară și de sănătate provocată de pandemia de COVID-19.

Constatări

ISA a identificat riscuri legate nu doar de gestionarea crizei și a măsurilor de urgență, de situațiile de urgență și de ajutorul public, de slăbirea controalelor și a integrității, de achizițiile publice și de sistemele informaționale, ci și în ceea ce privește transparența bugetară (în legătură cu măsurarea costurilor și a impactului măsurilor de urgență) și declarațiile contabile.

Aspectele abordate au ținut cont de caracteristicile uzuale ale situațiilor de urgență, de recomandările internaționale, de legislația cu caracter excepțional publicată deja și de rezultatele auditurilor și ale altor controale deja efectuate în circumstanțe comparabile.

Concluzii

ISA a alertat toate organismele care gestionează finanțe publice asupra necesității de a conștientiza aceste riscuri și de a lua măsuri pentru a le atenua, în special în ceea ce privește claritatea și coerența legislației și a reglementărilor, prin emiterea de orientări

pentru punerea în aplicare armonizată a măsurilor, instituirea de mecanisme de monitorizare, definirea și coordonarea responsabilităților și prevenirea suprapunerii măsurilor de sprijin.

De asemenea, s-a pus accentul pe importanța configurării adecvate a sistemelor informaționale pentru punerea în aplicare a sprijinului, pe consolidarea sistemelor de securitate informatică, pe valorizarea și protejarea integrității tuturor membrilor personalului implicați în acțiuni de răspuns în situații de urgență, pe garantarea transparenței și pe publicarea procedurilor și a acțiunilor, mai ales atunci când sunt implicate acțiuni de sprijin și contracte sau granturi publice.

ISA a atras atenția asupra necesității ca toate procedurile și deciziile să fie documentate și justificate, iar verificările de bază să fie menținute, asigurându-se astfel separarea obligațiilor, verificările încrucișate, confirmarea livrărilor, inventarele și verificările fizice și înlocuirea verificărilor *ex ante* cu verificări în timpul procedurilor sau după acestea.

ISA a subliniat că raportarea cu privire la resurse și la responsabilitatea și răspunderea de gestiune pentru acestea presupune păstrarea unei evidențe detaliate a tuturor acțiunilor de punere în aplicare a măsurilor în contextul pandemiei de COVID-19, a tuturor cheltuielilor asociate, precum și a veniturilor bugetare reduse, în scopul măsurării efectelor acestora, într-un cadru care permite evaluarea impactului asupra finanțelor publice și a sustenabilității măsurilor.

ISA a analizat fiecare dintre aceste domenii de risc, a citat constatări ale auditurilor anterioare și a formulat recomandări mai detaliate pentru fiecare dintre domeniile vizate.

Domeniul prioritar: Răspunsul general la diferite niveluri ale administrației publice

56 Amploarea și caracterul multidimensional al crizei au obligat administrațiile de la toate nivelurile (național și subnațional) să își desfășoare activitatea într-un context de incertitudine, confruntându-se cu compromisuri dificile între considerente de natură economică, socială și de sănătate. Urgența procesului decizional privind măsurile de prevenire și de combatere a accentuat în mod inevitabil riscurile pentru economie și pentru eficiența și eficacitatea acțiunilor guvernamentale și riscurile de încălcare a normelor și procedurilor anterioare.

57 Instituția supremă de audit din România a auditat gestionarea resurselor publice la toate nivelurile administrației publice, iar cea din Portugalia a evaluat impactul local al măsurilor adoptate în contextul pandemiei de COVID-19.

Toate nivelurile administrației

România

Curtea de Conturi a României

Gestionarea resurselor publice în perioada stării de urgență

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
11.8.2020	Audit de conformitate	Martie-iunie	RO

Obiectul și motivul evaluării

Pandemia globală provocată de COVID-19 a plasat mapamondul într-o situație de criză. România nu a făcut excepție, încercând să gestioneze situația cu propriile resurse și cu propria experiență.

Având în vedere evoluția situației epidemiologice, în luna martie 2020 Președintele României a emis două *Decrete privind instituirea/prelungirea stării de urgență* pe întreg teritoriul țării. Prin ambele decrete s-au stabilit atribuții noi în sarcina unor autorități și instituții publice, care au generat angajarea de cheltuieli suplimentare din fonduri publice pentru prevenirea și combaterea COVID-19 și rectificări ale bugetelor acestora.

În acest context, Parlamentul României a hotărât ca, în termen de 60 de zile de la încetarea stării de urgență, ISA să efectueze o misiune de verificare a modului de gestionare a resurselor publice în această perioadă și să prezinte un raport cuprinzând aspectele constatate, concluzii și propuneri.

Constatări

Hotărârea Parlamentului a determinat ajustarea programului anual de activitate al ISA. Plenul a adoptat un calendar de desfășurare a misiunilor în perioada mai-iulie 2020, potrivit căruia au fost introduse în program și realizate 949 de misiuni de audit de conformitate. Dintre acestea, 284 de misiuni au avut loc la nivelul administrației publice centrale și 665 la nivelul administrației publice locale.

Entitățile auditate au fost selectate pe baza sumelor alocate de la bugetele centrale și locale pentru gestionarea stării de urgență, respectiv autoritățile care au primit

sume și care au realizat achiziții importante, dar și cele care au primit responsabilități și atribuții suplimentare.

Raportul special rezultat în urma acestor misiuni este structurat pe două mari secțiuni: administrația publică locală și administrația publică centrală.

Pentru fiecare secțiune raportul reflectă atribuțiile și sarcinile autorităților privitor la prevenirea și combaterea pandemiei, dar și constatările cu privire la gestionarea resurselor utilizate în acest scop, grupate pe domenii cum sunt Sistemul de sănătate, Asigurarea susținerii economiei, Muncă și protecție socială și Acțiuni cu caracter general de limitare și control al răspândirii pandemiei de COVID-19.

Pentru perioada la care face referire raportul, România a acceptat scăderea veniturilor bugetare, printr-o serie de măsuri fiscale și prin diminuarea activităților economice aducătoare de venituri, mobilizând resurse publice pentru a interveni în economie în scopul continuării activității productive și angajând cheltuieli excepționale pentru a combate pandemia și a amortiza șocul economic.

Dimensiunea cheltuielilor verificate a variat în funcție de domeniu, principalele categorii verificate fiind:

- o angajamente legale în perioada stării de urgență dedicate achizițiilor publice – cu o valoare de aproximativ 209,6 milioane de euro;
- o asistență medicală/stocuri de urgență medicală – aproximativ 54,43 milioane de euro;
- o muncă și protecție socială/cheltuieli ocazionate de instituirea carantinei – aproximativ 754,12 milioane de euro;
- o administrația publică locală – Decontarea cheltuielilor pentru carantină – aproximativ 26,67 milioane de euro.

În urma auditurilor efectuate au fost identificate și cazuri de abateri, cele mai multe vizând aplicarea unor acte normative în perioada stării de urgență. Astfel:

- o Principiile care guvernează atribuirea contractelor de achiziție publică nu au fost respectate uneori (nediscriminarea și tratamentul egal al agenților economici, transparența în atribuirea contractelor etc.).

- Nu au fost elaborate și implementate proceduri operaționale și de sistem pentru situații de urgență.
- Legislația specifică nu a fost aplicată riguros, mai ales în privința drepturilor salariale.
- În unele cazuri, nu au fost respectate cerințele legale la achiziționarea de medicamente, materiale sanitare și echipamente, situație cauzată de lipsa de pe piață sau de existența pe piață a acestora la prețuri mari, fapt care a condus la achiziționarea la prețuri supraestimate.
- Nu au fost constituite rezerve pentru situațiile speciale prevăzute de actele normative incidente, acestea fiind mai mici decât cele legale etc.
- Stocurile de urgență medicală nu au fost constituite în termenele stabilite inițial la contractare.

Concluzii

ISA a relevat faptul că, în general, modul de gestionare a fondurilor publice utilizate în prevenirea și combaterea pandemiei de COVID-19 a fost în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative aferente stării de urgență.

Autoritățile publice au acționat în general conform atribuțiilor stabilite, pentru a răspunde provocării permanente reprezentate de luarea unor măsuri excepționale într-o situație de urgență, fiind în același timp obligate să respecte cadrul juridic care le reglementează activitatea. Nu au existat erori grave, unele probleme fiind remediate „din mers”.

Pentru viitor, se are în vedere dezvoltarea unor metode de răspuns la crize, cum ar fi:

- elaborarea/completarea unui plan de acțiune național care să reglementeze în mod clar activitățile și etapele procedurale de urmat în cazul apariției unor situații de urgență;
- elaborarea/modificarea/completarea unor acte normative care să reglementeze achizițiile publice în situații de urgență;
- stabilirea unor proceduri de acțiune și de finanțare în situații de urgență pentru eficientizarea comunicării;

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

99

- o identificarea și instituirea unor mecanisme de motivare a personalului direct implicat în activități fundamentale pe durata stării de urgență/alertă.

PARTEA II – Prezentare generală a activității instituțiilor supreme de audit

100

Administrația locală

Portugalia

Tribunal de Contas

Impactul măsurilor adoptate de organismele administrației locale din Portugalia continentală în contextul pandemiei de COVID-19

Data publicării	Tipul de audit	Perioada acoperită	Link
18.12.2020	Prezentare generală	Martie-septembrie	PT

Obiectul și motivul evaluării

Pandemia de COVID-19 a avut un efect economic, social și financiar profund asupra societății portugheze și a organismelor administrației locale, în special asupra municipalităților, care au jucat un rol important în atenuarea efectelor crizei întrucât se află în prima linie în ceea ce privește intervenția și au competențe socioeconomice extinse.

A fost important să se înțeleagă contextul intervenției municipalităților, resursele financiare implicate și modalitatea de folosire a acestora. ISA a încercat:

- o să analizeze măsurile legislative temporare excepționale menite să abiliteze municipalitățile să abordeze efectele socioeconomice ale pandemiei și să identifice tipurile de măsuri folosite pentru a răspunde atât nevoilor populației generale, cât și celor ale organismelor locale care oferă sprijin social și economic;
- o să cuantifice cheltuielile implicate în eforturile municipalităților, să analizeze distribuția acestora pe teritoriul Portugaliei continentale și să determine relația dintre cheltuieli și prevalența cazurilor;
- o să verifice modul în care sunt reflectate măsurile în achizițiile publice, analizând contractele legate de combaterea efectelor pandemiei.

Constatări

Pentru a stimula și a garanta capacitatea de răspuns a autorităților locale în contextul pandemiei, au fost aprobate măsuri financiare temporare excepționale. Printre acestea s-au numărat: creșterea veniturilor municipalităților, flexibilitatea sistemului de credite

și debite al acestora, adoptarea de măsuri pentru sprijinirea populației vulnerabile, sprijin social și scutiri.

Municipalităților cu niveluri mai ridicate de îndatorare și celor care fac obiectul planurilor de ajustare financiară li s-a permis să suspende aplicarea dispozițiilor contractuale care le limitau posibilitatea de a oferi beneficii și scutiri fiscale, de a defini prețurile în sectoarele salubrității, apei și deșeurilor și de a stabili noi prețuri și taxe. Posibilitatea de a le oferi din nou cetățenilor aceste beneficii are un impact social puternic.

Municipalitățile au pus în aplicare diferite măsuri și planuri, care au presupus atât o creștere a cheltuielilor, de exemplu cu sprijinul pentru familii și întreprinderi sau cu distribuția de bunuri ori prestarea de servicii gratuite, cât și o reducere a cheltuielilor, prin acordarea de scutiri și reducerea prețurilor și a taxelor.

Majoritatea municipalităților își anunță măsurile pe site-urile proprii, însă puține prezintă date privind punerea în aplicare. Multe au ales să majoreze fondurile locale de urgență pentru a aborda impactul social al pandemiei sau chiar să creeze fonduri alocate în mod specific combaterii efectelor pandemiei de COVID-19.

Pentru a ilustra varietatea scopurilor și a beneficiarilor, iată câteva dintre cele mai uzuale măsuri:

- distribuția de echipamente individuale de protecție;
- acordarea de scutiri și de reduceri la chirie pentru spațiile rezidențiale sau comerciale gestionate de municipalități;
- acordarea de scutiri și de reduceri la tarifele pentru apă, salubritate și deșeuri;
- distribuirea sau împrumutul de calculatoare și de echipamente informatice elevilor și studenților;
- distribuirea de mese și de alimente elevilor și studenților și persoanelor nevoiașe;
- asigurarea sau finanțarea testelor pentru COVID-19;
- sprijin financiar și logistic pentru organizații de protecție socială din mediul privat;
- linii de asistență psihologică;
- sprijin pentru achiziția de medicamente;
- campanii de sensibilizare;

- sprijin pentru afacerile locale și restaurante; și
- sprijin pentru folosirea transportului în comun.

Concluzii

ISA a concluzionat că autoritățile locale joacă un rol foarte important în punerea în aplicare a măsurilor pentru combaterea efectelor pandemiei, întrucât o abordare plurivalentă este în beneficiul familiilor, al întreprinderilor și al organizațiilor.

Potrivit datelor parțiale disponibile, cheltuielile au depășit 166 de milioane de euro din martie până la sfârșitul lunii septembrie 2020. Costurile au inclus achiziția de bunuri și servicii (în special echipamente individuale de protecție), transferuri curente (pentru sprijinul pentru familii și organizații non-profit), costuri cu personalul și achiziția de bunuri de capital. În această perioadă, organismele administrației locale au încheiat 5 529 de contracte pentru achiziția de bunuri și servicii asociate pandemiei (83,2 milioane de euro).

Contractele pentru achiziția de produse se referă în principal la echipamente și aparate medicale (de exemplu, ventilatoare, teste pentru COVID-19 și dezinfectanți), la echipamente de siguranță și de protecție (de exemplu, măști, viziere, mănuși), la calculatoare și la echipamente informatice (pentru telemuncă și învățământul la distanță), la produse alimentare și de curățenie, la dezinfectanți și materiale de igienă. Serviciile includ testarea, monitorizarea, curățarea și dezinfectarea, asigurarea meselor, cazarea și închirierea de echipamente informatice.

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

Belgia

Volumul III al Registrului securității sociale din 2020: Impactul crizei sanitare provocate de pandemia de COVID-19 asupra veniturilor și a cheltuielilor din domeniul securității sociale. Analiză bugetară, publicată la 16.9.2020

FR NL

Al 177-lea raport general – Partea III: Raport general al Administrației Generale a Statului Federal. Analiză bugetară, publicată la 28.10.2020

FR NL

Anexa 2 la comentariile privind al doilea proiect de buget ajustat al guvernului flamand pentru anul 2020 și privind bugetul guvernului flamand pentru anul 2021. Analiză bugetară, publicată la 20.11.2020

NL

Contract guvernamental pentru urmărirea contactilor pacienților cu COVID-19. Audit de conformitate, publicat la 25.11.2020

NL

Cipru

Audit privind procedurile de achiziții legate de pandemia de COVID-19. Audit de conformitate, publicat la 13.10.2020

EL

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

104

Germania

Rapoarte privind bugetul suplimentar pentru 2020, adresate Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei. Audit al performanței/de conformitate, publicat la 27.3.2020

DE

Raport special privind audierea publică a Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei de deliberare asupra celui de-al doilea buget suplimentar pentru 2020. Audit al performanței/de conformitate, publicat la 29.6.2020

DE

Sinteză EN

Raport consultativ privind granturile de capital acordate Deutsche Bahn („Necesitatea unei mai bune administrări a granturilor propuse pentru Deutsche Bahn în contextul pandemiei de COVID-19”): adresat Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei. Audit al performanței/de conformitate, publicat la 5.10.2020

DE

Raport consultativ privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra schemei obligatorii de asigurări de sănătate, adresat Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei. Audit al performanței/de conformitate, publicat la 13.11.2020

DE

Raport consultativ privind indemnizațiile pentru suspendarea temporară a contractului individual de muncă: guvernul trebuie să atenueze riscul de fraudă. Raport adresat Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei. Audit al performanței/de conformitate, publicat la 11.11.2020

DE

Sinteză EN

Raport consultativ privind necesitățile de finanțare ale grupului Deutsche Bahn ca urmare a pandemiei de COVID-19 și marja de manevră a guvernului federal, adresat Comisiei pentru buget a Parlamentului Germaniei. Audit al performanței/de conformitate, publicat la 24.11.2020

DE

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

105

Letonia

Criza provocată de pandemia de COVID-19 și anunțurile autorităților competente cu privire la achizițiile menite să limiteze izbucnirea pandemiei de COVID-19 și cu privire la abaterile înregistrate în evaluarea conformității mărfurilor. Raport de analiză a situației, publicat la 20.7.2020

LV

Procesul de livrare a echipamentelor individuale de protecție (măști de protecție facială și aparate de protecție respiratorie) în sectorul sănătății. Audit financiar/de conformitate, publicat la 20.7.2020

LV

Sinteză EN

Sistemul de achiziții instituit de Ministerul Apărării și achizițiile efectuate în timpul stării de urgență pentru limitarea răspândirii COVID-19. Audit financiar/de conformitate, publicat la 17.8.2020

LV

Sinteză EN

Utilizarea finanțării suplimentare alocate Ministerului de Interne pentru achiziția de echipamente individuale de protecție și de dezinfectanți. Audit financiar/de conformitate, publicat la 2.9.2020

LV

Sinteză EN

Utilizarea finanțării alocate Ministerului Justiției pentru transferul către Consiliul Notarilor Autorizați din Lituania. Audit financiar/de conformitate, publicat la 11.9.2020

LV

Utilizarea finanțării alocate Ministerului de Justiție pentru plata indemnizațiilor de criză către membrii clerului și responsabili asociațiilor religioase (biserici). Audit financiar/de conformitate, publicat la 29.9.2020

LV

Învățământul la distanță într-o situație de urgență. Audit financiar/de conformitate, publicat la 30.9.2020

LV

Sinteză EN

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

106

Utilizarea finanțării suplimentare pentru prime pentru funcționarii din domeniul afacerilor interne implicați direct în reducerea răspândirii COVID-19. Audit financiar/de conformitate, publicat la 14.10.2020

LV

Sinteză EN

Utilizarea finanțării alocate Ministerului Protecției Sociale pentru plata indemnizațiilor aferente perioadelor nelucrate pentru fiecare copil aflat în întreținere și a ajutoarelor pentru perioadele nelucrate, precum și pentru suplimentarea acestora. Audit financiar/de conformitate, publicat la 26.11.2020

LV

Utilizarea finanțării alocate Ministerului Protecției Sociale pentru continuarea plății indemnizațiilor de creștere a copilului, a bonusului unic la ajutorul de stat pentru copii cu dizabilități și pentru majorarea alocațiilor pentru copii. Audit financiar/de conformitate, publicat la 26.11.2020

LV

Sinteză EN

Utilizarea finanțării alocate Ministerului de Finanțe pentru plata indemnizațiilor pentru perioadele nelucrate. Audit financiar/de conformitate, publicat la 26.11.2020

LV

Sinteză EN

Utilizarea finanțării suplimentare alocate Ministerului Justiției pentru plata primelor către angajații Administrației Penitenciarelor care au fost implicați direct în limitarea răspândirii COVID-19. Audit financiar/de conformitate, publicat la 14.12.2020

LV

Sinteză EN

Alocarea și utilizarea fondurilor din programul finanțat de la bugetul de stat „Fonduri de contingență” pentru sprijinirea mass-mediei în vederea atenuării consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID-19. Audit financiar/de conformitate, publicat la 22.12.2020

LV

Sinteză EN

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

107

Finanțarea din programul bugetar de stat „Fonduri de contingență” pentru lucrări de reparații în spitale a fost solicitată pentru nevoi neprevăzute și neplanificate în bugetul anual? Audit financiar/de conformitate, publicat la 22.12.2020

LV

Utilizarea fondurilor alocate mass-mediei electronice în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19. Audit financiar/de conformitate, 22.12.2020

LV

Sinteză EN

Lituania

Integrarea socială a persoanelor cu dizabilități. Audit al performanței, publicat la 7.9.2020

LT

Sinteză EN

Schimbările din sistemul de învățământ conduc la îmbunătățirea performanțelor de învățare ale elevilor? Audit al performanței, publicat la 14.9.2020

LT

Sinteză EN

Criza provocată de pandemia de COVID-19 și gestionarea situațiilor de urgență. Evaluare, publicată la 30.11.2020

LT

Sinteză EN

Gestionarea infrastructurii rutiere. Audit al performanței, publicat la 1.12.2020

LT

Sinteză EN

Portugalia

Riscuri asociate utilizării resurselor publice în gestionarea situațiilor de urgență (pandemia de COVID-19). Analiză, publicată la 1.6.2020

PT

Măsurile de urgență și execuția bugetară în primele 3 luni. Document de analiză, publicat la 16.7.2020

PT

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

108

Achizițiile publice care fac obiectul procedurilor excepționale în timpul crizei provocate de pandemia de COVID-19. Prezentare generală, publicată la 21.7.2020

PT

COVID-19 – Impactul asupra activității sistemului național de sănătate și a accesului la asistența medicală. Prezentare generală, publicată la 15.10.2020

PT

Execuția planului operațional național finanțat prin Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (inclusiv o analiză a impactului crizei provocate de pandemia de COVID-19 asupra ajutorului alimentar acordat prin acest plan). Audit al performanței, publicat la 23.10.2020

PT

Impactul măsurilor adoptate de organismele administrației locale din Portugalia continentală în contextul pandemiei de COVID-19. Prezentare generală, publicată la 18.12.2020

PT

România

Gestionarea resurselor publice în perioada stării de urgență. Audit de conformitate, publicat la 11.8.2020

RO

Slovacia

Gestionarea rezervelor materiale ale statului în situații de urgență. Audit al performanței, publicat la 21.12.2020

SK

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

109

Suedia

Cadrul de politică bugetară – aplicarea sa de către guvern în 2020. Audit al performanței, publicat la 17.12.2020

[SV](#) [Sinteză EN](#)

Țările de Jos

Testele pentru coronavirus: ce s-a întâmplat în primăvară? Anchetă punctuală, publicată la 23.9.2020

[NL](#) [Sinteză EN](#)

Riscul de utilizare abuzivă și necorespunzătoare a schemei NOW de păstrare a locurilor de muncă. Anchetă punctuală, publicată la 23.9.2020

[NL](#)

Accentul pe telemunca digitală. Anchetă punctuală, publicată la 2.11.2020

[NL](#) [EN](#)

Sprijinul individual pentru întreprinderi în perioada crizei provocate de pandemia de COVID-19. Audit al performanței, publicat la 12.11.2020

[NL](#) [Sinteză EN](#)

Criza provocată de pandemia de COVID-19: riscul garanțiilor și al creditelor pentru finanțele publice. Audit financiar/de conformitate, publicat la 25.11.2020

[NL](#) [Sinteză EN](#)

Curtea de Conturi Europeană

Avizul nr. 3/2020 al Curții de Conturi Europene referitor la modificarea regulamentului UE privind utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca răspuns la epidemia de COVID-19. Aviz, publicat la 15.4.2020

[Limbi oficiale ale UE](#)

Anexă – Lista completă a publicațiilor din 2020 referitoare la pandemia de COVID-19 ale instituțiilor supreme de audit din UE

110

Avizul nr. 4/2020 referitor la propunerea de regulament REACT-EU și la propunerea de regulament privind dispozițiile comune care se aplică fondurilor ESI. Aviz, publicat la 14.7.2020

[Limbi oficiale ale UE](#)

Avizul nr. 6/2020 referitor la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență. Aviz, publicat la 9.9.2020

[Limbi oficiale ale UE](#)

Documentul de analiză nr. 06/2020: Riscuri, provocări și oportunități în cadrul răspunsului în materie de politică economică al UE la criza provocată de pandemia de COVID-19. Document de analiză, publicat la 9.12.2020

[Limbi oficiale ale UE](#)

Acronime

ASMR: Administrația rezervelor materiale ale statului (Slovacia)

BEI: Banca Europeană de Investiții

CFM: cadru financiar multianual

CRII: Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus

DA: Direcția de achiziții (Cipru)

ECDC: Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor

EMA: Agenția Europeană pentru Medicamente

ESI: Instrumentul pentru sprijin de urgență

EUROSAI: Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit

Fondurile ESI: fondurile structurale și de investiții europene

IMM: întreprinderi mici și mijlocii

ISA: instituții supreme de audit

MRR: Mecanismul de redresare și reziliență

NEMMC: Consiliul național pentru mass-media electronică (Letonia)

NGEU: Instrumentul Next Generation EU

OCDE: Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

OMS: Organizația Mondială a Sănătății

PEPP: Programul de achiziții de urgență pandemică

PIB: produsul intern brut

PPE: echipament individual de protecție

REACT-EU: Asistența de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei

SARS: sindrom respirator acut sever

SEK: coroană suedeză

SIF: Fundația pentru integrare socială (Letonia)

SRS: Serviciul de administrare fiscală (Letonia)

SURE: Instrumentul european de sprijin temporar pentru atenuarea riscurilor de șomaj într-o situație de urgență

TFUE: Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

TIC: tehnologia informației și comunicațiilor

TVA: taxa pe valoarea adăugată

UNWTO: Organizația Mondială a Turismului din cadrul ONU

Glosar

Ajutor de stat: sprijin direct sau indirect acordat de autoritățile publice unei întreprinderi sau unei organizații și care îi oferă acesteia un avantaj față de concurenții săi.

Amânarea plății impozitelor: amânarea autorizată a plății unei obligații fiscale până la o dată ulterioară.

Asistență financiară: sprijin financiar din partea UE acordat statelor membre care se confruntă cu dificultăți financiare pentru a le restabili sănătatea macroeconomică sau financiară și pentru a se asigura faptul că acestea sunt în măsură să își îndeplinească obligațiile de serviciu public sau pe cele privind balanța de plăți.

Asistență medicală electronică: aplicarea tehnologiilor informației și comunicațiilor la nivelul întregii game de funcții care afectează sectorul sănătății.

Cadrul financiar multianual: planul de cheltuieli al UE care stabilește prioritățile (pe baza obiectivelor de politică) și plafoanele, în general pentru o perioadă de șapte ani. Constituie structura în care sunt stabilite bugetele anuale ale UE și fixează plafoane pentru fiecare categorie de cheltuieli. Cadrul financiar multianual curent acoperă perioada 2021-2027.

Dezinformare: comunicarea de informații false sau înșelătoare în scopul inducerii în eroare.

Digitalizare: trecerea la integrarea și folosirea tehnologiei digitale și a informațiilor digitalizate pentru a simplifica, a accelera, a eficientiza procesele și sarcinile și/sau a le face să fie mai economice.

Distanțare socială: un set de măsuri menite să reducă la minimum răspândirea unei boli infecțioase prin reducerea contactului cu alte persoane cât mai mult posibil.

Echipament individual de protecție (PPE): articole precum măști faciale, mănuși și viziere menite să îl protejeze pe cel care le poartă împotriva riscurilor pentru sănătate sau siguranță.

Factor de stabilizare bugetară automată: un element al politicii bugetare care compensează fluctuațiile activității economice fără intervenția directă a responsabililor de elaborarea politicilor.

Fondurile structurale și de investiții europene: cele cinci fonduri principale ale UE care, împreună, sprijină dezvoltarea economică pe tot teritoriul UE: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

Limitarea mișcării persoanelor: restricții privind circulația persoanelor într-un anumit spațiu (acasă sau într-un oraș, într-o regiune sau într-o țară), cu scopul de a preveni sau de a încetini răspândirea unui agent infecțios în timpul unei pandemii.

Orizont 2020: programul pentru cercetare și inovare al UE pentru perioada 2014-2020.

Pandemie: răspândirea unei boli infecțioase în întreaga lume sau într-o zonă foarte mare.

Politica de coeziune: politica UE prin care se urmărește reducerea decalajelor economice și sociale dintre regiuni și dintre statele membre, prin promovarea creării de locuri de muncă, a competitivității întreprinderilor, a creșterii economice, a dezvoltării durabile și a cooperării transfrontaliere și interregionale.

Schemă de suspendare temporară a contractului individual de muncă: o inițiativă temporară care le permite angajatorilor să acceseze sprijin financiar pentru salariile plătite angajaților într-o perioadă în care circumstanțe specifice, precum o pandemie sau o situație de criză, îi împiedică să muncească.

Semestrul european: ciclu anual care oferă un cadru pentru coordonarea politicilor economice ale statelor membre ale UE și pentru monitorizarea progreselor.

Contactați UE

În persoană

În întreaga Uniune Europeană există sute de centre de informare Europe Direct. Puteți găsi adresa centrului cel mai apropiat de dumneavoastră la: https://europa.eu/european-union/contact_ro

La telefon sau prin e-mail

Europe Direct este un serviciu care vă oferă răspunsuri la întrebările privind Uniunea Europeană. Puteți accesa acest serviciu:

- apelând numărul gratuit 00 800 6 7 8 9 10 11 (unii operatori pot taxa aceste apeluri);
- apelând numărul standard: +32 22999696; sau
- prin e-mail, la: https://europa.eu/european-union/contact_ro

Găsiți informații despre UE

Online

Informații despre Uniunea Europeană în toate limbile oficiale ale UE sunt disponibile pe site-ul Europa, la: https://europa.eu/european-union/index_ro

Publicații ale UE

Puteți descărca sau comanda publicații ale UE gratuite și contra cost la adresa:

<https://publications.europa.eu/ro/publications>. Mai multe exemplare ale publicațiilor gratuite pot fi obținute contactând Europe Direct sau centrul dumneavoastră local de informare (a se vedea https://europa.eu/european-union/contact_ro).

Dreptul UE și documente conexe

Pentru accesul la informații juridice din UE, inclusiv la ansamblul legislației UE începând din 1952 în toate versiunile lingvistice oficiale, accesați site-ul EUR-Lex, la: <https://eur-lex.europa.eu>

Datele deschise ale UE

Portalul de date deschise al UE (<http://data.europa.eu/euodp/ro>) oferă acces la seturi de date din UE. Datele pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale.

